...нуудаа пролетаринар, нэгэдэгты!

Бурят-Монголой ҮНЭН

...(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй ...о Соведэй, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган.

№ 62 (6252)
МАРТЫН
30
ПЯТНИЦА
1951 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

СОВЕДҮҮДЭЙ САГ ҮРГЭЛЖЫН КОМИССИНУУД

...(б)-гэй обкомой IV пленум ...ахыда, илангаяа респуб... гол һалбари болохо ...ида, промышленностьда, ...эрэлэй хүдэлмэридэ бай... томо дутагдалнуудые ... Ажахын ба культурын ...ри үндэр хүгжэлтые хан... ...рилгоор обкомой IV пле... ...ай тогтоол абажа, мал..., тарианажалые, промыш...ние, соел гэгээрэлэй хүдэл... һайжаруулха талаар, ...дай материальна тэниглэн ... үргэхэ талаар тодорхой ...нуудые үгэһэн байна.

... үеын шухалын шухала ...нууд хадаа малай үбэл... ...зүбөөр эмхидхэхэ, мал... ...тураангүйгөөр, гарзалуу...өөр ондо оруулха, тэжээ... бэхи база байгуулха хэ... ...нөөнһөө эхилжэ шиидхэ... ...рай тарилгада эрхим һай... ...бэлэдхэхэ ябадал болоно. ...-гэй обкомой пленумээр ...һан шухала зорилгонуудые ...тайгаар бэелүүлхэ хэрэг... ...шадай депутадуудай Со... ...тэдэнэй саг үргэлжын ко... ...уд ехэ үүргэ дүүргэхэ бай...

...(б)-гэй обкомой пленумэй ... соо ингэжэ хэлэгдэнэ: ...рийн канцелярска-хойрог ... эсэс табихыень, министер...дые, ведомствонуудые, ...дай депутадуудай айма... ...районуудай болон город... ...ведүүдэй гүйсэдкомуудые ...рилгэсэ үндэһөөрнь һай... ...ыень, тэдэнэй хүдэлмэ... ...дутагдалнуудые зайлуулха ... хэмжээнүүдые абахыень ...кын Министрнүүдэй Со..., ВКП(б)-гэй обкомой пле...ме».

...нээ ажалшадай депута... Соведүүдэй, тэдэнэй саг ...ын комиссинуудай хүдэл... байһан дутагдалнуудые ...а, бухы хүдэлмэриинь ...нь һайжаруулха гээшэ ...-гэй обкомой IV пленумэй ...ые бэелүүлхэ ябадалтай ...холбоотой болоно. Иимэ ха... ...ажалшадай депутадуудай ... саг үргэлжын комис... ... хүдэлмэридэ байһан ...шээнүүдыень дэмжэн, тэ... эмхидхэлэй ба олониитын ...рие бүри үргэн далайса... ...ээ ехэтэй болгохо шухала. ...үргэлжын хэдэн комисси... ...хүдэлмэрие хараад үзэе. ...ын аймагай ажалшадай ...дуудай Соведэй саг үргэл... ...комиссинууд нютагай Сове... ...хэгдэһэн һуңгалтануудһаа ...иилээдгүй ехэ эмхидхэлэй ...итын хүдэлмэри ябуул... ...малажалай, тарианажалай, ...ин, соел гэгээрэлэй хү... ... талаар хэдэ хэдэн ...нуудые абаһан байна. ...эдэ городой Городской рай... Соведэй арадай гэгээрэлэй ...рые хамгаалха асуудал... ...эрхилхэ саг үргэлжын ...нууд тусхай түсэбэй ёһоор ...рилжэ, һургуулинуудай, ... газарнуудай хүдэлмэ... ...алгажа, дутуу дундануу...адхаха талаар тодорхой ...нуудые абаа. Хоринн ай... Ашангын сомоной, Хэжэн... ...агай Дунда-Худанай со... Соведүүдэй саг үргэлжын ...нууд хүдөө ажалай та... ...ангаая малай үбэлжэл... ...дхэхэ, малай харууһые ...улха талаар бодото хэм...ые абаа гэһэн мэдээнүүд ...

Гэхэтэй хамта, ажалшадай депутадуудай городуудай, аймагуудай, районуудай, сельскэ ба сомонуудай Соведүүдэй саг үргэлжын зарим комиссинуудай эмхидхэлэй ба олониитын хүдэлмэринь мүнөөдэрэй ехэ эрилтэнүүдые хүсэд хангажа шадахаар бэшэ, тиимэ һула, гээгдэнги байна. Саг үргэлжын комиссинууд хаана муугаар хүдэлмэрилнэб, тэндэ ажалшадай депутадуудай Соведүүдэй хүдэлмэринь далайса багатай, ажалшадтай тэдэнэй холбоонь һула байдаг байна. Мухаршэбэрэй аймагай ажалшадай депутадуудай Совет саг үргэлжын 6 комисситай юм. Эмхидхэлэй ба олониитын хүдэлмэринүүдые хэхэ гэһэн аржагар түсэбүүдшье зохеогдонхой. Теэд бодото байдалыень хараад үзэхэдэ, малажалай, тарианажалай, соел гэгээрэлэй хүдэлмэриин талаар биратай юумэ хэгдээдүй байна.

Гэхэтэй хамта, Мухаршэбэрэй аймаг ажахынгаа талаар, илангаяа малай үбэлжэлгые эмхидхэлгээр, хабарай тарилгада бэлэдхэлээр тон хүндэ байдалтай болонхой. Энэ аймагта һүүлэй үедэ олон толгой малнууд үхэһэн байна. Бичурын аймагай Соведэй саг үргэлжын комиссинуудай хүдэлмэрие харахада, баһал мүртэй юумэ хэгдээгүй, хооһон түсэб, хубхай найдуулганууд олон. Гэхэ зуура, аймагайнь малажал дээрэ, хабарай тарилгада бэлэдхэлдэнь баһал ехэ дутуу дунданууд бии. Саг үргэлжын комиссинуудай хүдэлмэри тэрэшэлэн Сэлэнгын ба бусад хэдэн аймагуудта тон хангалтагүйгөөр ябуулагдана.

Ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдэй, тэдэнэй саг үргэлжын комиссинуудай хүдэлмэри тон олон янзын байжа болоно. Манай республикын Конституциин ёһоор нютагуудтахи Соведүүд өөһэдынгөө территори дээрэ культурно-политическэ ба ажахын байгуулалтые ударидаха, нютагай бюджедые зохеохо, өөһэдтөө мэдэлтэй органуудай ажал-ябуулгые хүтэлбэрилхэ, гүрэнэй ёһо гурим сахилгые хангаха, хуулинуудай сахилта болон граждаиинуудай эрхэнүүдэй хамгаалгые хангаха уялгатай. Аймагай Соведүүдэй сессинүүд жэлдээ 6-һаа үсөөн бэшэ дахин, городской, районно, поселково, сомоной ба сельскэ Соведүүдэй сессинүүд һара бүри нэгэ дахин зарлагдаха ёһотой.

Нютагай Соведүүд, тэдэнэй саг үргэлжын комиссинууд хадаа малнуудые нэгэшье хоролтогүйгөөр, тобир тарганаар ондо оруулха, малда нэмэлтэ тэжээл бэлэдхэхэ, малай тэжээлэй бата бэхи база байгуулха зорилгые эртэнһээ шиидхэжэ эхилхэ, хабарай тарилгада эрхимээр бэлэдхэжэ, тэрэниие эмхитэйгээр үнгэргэхэ, соел гэгээрэлэй хүдэлмэрие һайжаруулха, нютагай бюджедые һайнаар бэелүүлхэ ябадал хангахын түлөө эмхидхэлэй болон олониитын хүдэлмэрие үргэнөөр ябуулха ёһотой. Ажалшадай депутадуудай Соведүүдэй, тэдэнэй саг үргэлжын комиссинуудай хүдэлмэрие эрид һайжаруулха хэрэгтэ партийна организацинуудай үүргэнь тон ехэ. Партийна хүтэлбэри — Соведүүдэй хүдэлмэриин амжалтынь үндэһэн мүн.

Алдуу дутуунуудаа шууд сэхэ большевистскэ шүүмжэлэлээр элирүүлэн, хүдэлмэрээ үндэһөөрнь һайжаруулха гээшэ нютагай Соведүүдэй дайшалхы зорилго болоно.

МАЛАЙ ХАРУУҺЫЕ ЭРИД ҺАЙЖАРУУЛХА

Залуу һаалишадай ажал

Хоринн аймагай «Победа» колхозой фермэнүүдтэ олон залуу һаалишад ажаллана. Эдэнэй олонхинь малажалда һаянай хүдэлмэрилдэг, дүй дүршэл багатайшье һаа малай үбэлжэлгые муу бэшээр үнгэргэжэ байна. Жэшээнь, Хасууртын адагай № 1 һүнэй-товарна фермэдэ залуу һаалишад М. Мартынова, А. Паршукова, Е. Кожевникова, Е. Иванова гэгшэд хүдэлмэрилнэ. Эдэнэр 65 үнеэ, мүн үнгэрэгшэ жэлэй 40 толгой түлнүүдые даажа байна.

Эдэ малнуудаа оролдосотой ханамжатайгаар харууһалһанайнь ашаар малнуудынь нэгэшье хоролтогүйгөөр, хүшэ тамир һайнтай ондо орожо байна. Эдэнэр түл абалгада муу бэшээр бэлэдхээ. Түлнүүд бүрин бүтэнөөр абтажа эхилээ. Залуу һаалишад мүнөө нэмэлтэ тэжээл бэлэдхэнэ. Энээнэй хажуугаар элэнэр зоотехническэ эрдэмээ дээшэлүүлхын тулада оролдоно. Недели бүхэндэ тэдэнэр 2 дахин зоотехническэ курсануудай занятида ябадаг.

Залуу һаалишад М. Мартынова, А. Паршукова, Е. Кожевникова, Е. Иванова гэгшэд һайнаар ажаллаһанайнгаа түлөө нэгэ нэгэ хурьга ажалай нэмэлтэ түлбэри абаа. Мүн үхэршэн үбгэн Лазарь Серпионов ажалай үльгэр жэшээ харуулан хүдэлмэрилдэг юм. Энэ үбэлдөө бэлшээри зүбөөр хэрэглэн, малаа шадабаритайгаар адуулһан байна.

Гэбэшье, малшадай культурна ажабайдал һайжаруулха хэрэгтэ тус колхозой правлени анхаралаа хандуулнагүй.

Б. Намжилон.

Түрүү хонишон

Ахын аймагай Бүрэнголой сомоной «Улаан Аха» колхозой хонишон Дулма Нюлхаева хонидойнгоо харууһа, адуулгые һайнаар эмхидхэжэ, нилээд ехэ үбһэ тэжээл алмаа. Мүнөө шэнэ түлнүүдтээ хүсэд хүрэхэ үбһэтэй. Түл абалгын энэ сезоной эхилһээр 124 хурьга абаад, һайнаар тэжээжэ байна Ахын аймагай условидо хони үсхэбэрилхэ дүй дүршэл ехэтэй болоһон нүхэр Нюлхаева колхозойнгоо хониин һүрэгые олошоруулха хэрэгтэ нилээд ехэ туһа хүргэнэ.

Д. Дугаров.

Үбэлжэлгэ һайнаар үнгэргэнэ

ХЭЖЭНГЭ. Аймагай түрүү колхозууд малай үбэлжэлгые һайнаар үнгэргэхын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэнэ. Доодо-Худанай сомоной Ворошиловай нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Б. Гомбоев) малай үбэлжэлгые муубэшээр үнгэргэжэ байна. Үнгэрэгшэ зунай үедэ тус колхоз ниитынгээ малажалда хүрэхөөр үбһэ тэжээл бэлэдхэһэн ба солоомо, мэхиинээ дууһыень суглуулжа абаһан байгаа.

Энэ колхозой малшад бии байһан үбһэ тэжээлээ тон химгадалтайгаар гаргашалжа, үбэлэй үедэ нэгэшье толгой мал үхүүлэнгүй, тамир һайнтайгаар ондо оруулжа байна. Мүн шэнэ тул һайнаар абажа эхилээ. Түлнүүдээ бүрин бүтэнөөр түлжүүлжэ байһан гүүртэнүүд, отаранууд үсөөн бэшэ. Жэшээнь, Худанай үртөөгэй гүүртэ (даагшань нүхэр Ц. Санжиева), Үндэр Шэнэһэнэй племенной гүүртэ (даагшань нүхэр Ю. Дамбаева), Худанай үртөөгэй хонидой отара (даагшань нүхэр Ц. Цоктоева) түлнүүдээ һайнаар абажа байна.

20 жэлдэ малажал дээрэ хүдэлмэрилжэ ябаһан хуушанай хонишон Ц. Баторов 450 хонидые түрүүлхэ аад, мүнөө 191 түл абаад, һайнаар түлжүүлжэ байна. Мүн хонишон Н. Батуева 400 түрэхэ хонидой 146-нь түрүүлээд, хурьгадыень бүрин бүтэнөөр түлжүүлнэ.

Урда жэлнүүдтэ тус колхоз сабшалангайгаа газар нэг шэбхээр үтэгжүүлжэ, уһалжа, үндэр ургаса абадаг һэн. Тиин энэ колхоз ниитынгээ малажалда үбһэ тэжээлэй бата бэхи база байгуулхын тулада мүнөөнһөө тэмсэжэ захалаа. Сабшалангайнгаа газарай ургаса дээшэлүүлхын зорилгоор уһалалгын тусхай бригада эмхидхэбэ. Энэнь Баруун-Сулхари гэжэ нютагта сабшалангай газар уһалалгын бэлэдхэлэй хүдэлмэри хэжэ, хаалта, һубаг канава татажа эхилээ. Луговодууд нүхэд Гарма Дашиев, Содном Гармаев ба бусад ажалай үльгэр жэшээ харуулан хүдэлмэрилнэд.

Тэдэнэр уһалһан газарайнгаа бухы талмай дээрэһээ дунда зэргээр гектар бүриин 100 центнер ургаса хуряаха уялга абанхай.

Гэбэшье, аймагай зарим колхозууд, жэшээнь, Доодо-Худанай сомоной Энгельсын нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Дамдинов) малай үбэлжэлгые муугаар үнгэргэжэ байна. Юуб гэхэдэ, үнгэрэгшэ зунай үедэ тус колхоз малдаа хүсэд хүрэхэ үбһэ тэжээл хуряажа шадаагүй юм. Тиимэһээ хабарай хашалан сагта малдаа эдюулхэ үбһэ тэжээлгүй болошоод байна.

Хүршэ һууһан Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоз эдээндэ ехэ туһаламжа үзүүлээ. Энгельсын нэрэмжэтэ колхоздо эдэнэр 350 центнер үбһэ үгөөд, 300 толгой эбэртэ бодо мал, 390 хони ямаа, 150 толгой адууень тэжээжэ байна.

Адуу малдаа тэжээлэй бата бэхи база байгуулхын тула сабшалангай газар һайжаруулха хүдэлмэрие эршэмтэйгээр ябуулха шухала.

Колхознигууд баяр хүргэбэ

Эгэтын МТС (директорынь нүхэр Бимбаев) Яруунын аймагай Эгэтын сомоной Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо нилээд ехэ туһаламжа үзүүлжэ, 50—100 километр газарһаа 500 центнер үбһэ тракторaар асаржа үгэбэ. Мүн малай фермэдэ түлеэ, мүльһэ зөөгөө. Тэрэшэлэн 100 гектар бэлшээриин саһа тракторaар хахалжа үгэһэн байна. Иимэ туһаламжа үзүүлһэнэйнь түлөө тус колхозой колхознигууд МТС-тэ халуун баяр хүргэбэ.

Д. Ширабон.

Шэнэ түл абалгые муугаар эмхидхээ

1950 ондо Курумканай аймагай олон колхозууд түл абалгые муугаар эмхидхэһэн юм. Тиигэжэ олон тоото мал гарзада ороһон байгаа. Мүнөө жэлдэ энэ алдуунуудые дабтахагүйн тула Калининай нэрэмжэтэ колхозой колхознигууд ехэхэн хүдэлмэри хэбэ. Тус колхозой малажалай № 2 фермэ (даагшань Р. Балдашкиев) түл абалгада һайн бэлэдхэлтэй байжа, колхозой правлениин ба парторганизациин дамжуулгын Улаан тугта хүртөө. Мүнөө хонишон Цырма Дымбренова 78 эхэ хониинһоо 94 хурьга абаһан ба үшөө олон хони түрүүлхээр хүлеэжэ байна. Энэ колхозой түрүү малшад Санжан Гармаева, Дулгар Линхобоева, Цыцык Гармаева, Самажап Цыдынжапова олон түлнүүдые абаад, һайнаар түлжүүлжэ байна. Гэхэтэй хамта, зарим колхозууд энэ шухала хэрэгтэ анхаралаа хүсэд хандуулнагүй. Молотовой нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь Бальжинов) нарай хурьгадые байлгаха байрагүй тула шэнэ түлнүүдээ айлнуудаар байлгана. Хурьгадайнь байра мүнөө хүрэтэр заһабарилагдаагүй.

Түл абалгые муу бэлэдхэлтэйгээр угтаһан дээрэһээ шэнэ түлнүүдые хоролтодо оруулһан ушарнууд үзэгдэнэ. Калининай нэрэмжэтэ колхозой һаалишан Д. Гармаева хүдэлмэридөө харюусалгагүйгөөр хандажа, түл абалга эхилхэтэсэ сасуу нэгэ тугал үхүүлээ. Зооветеринарна мэргэжэлтэд нарай малые тэжээхэ рацион табяад, тэрээнэйнгээ дүүргэлтые шалгадаггүй, тэжээл буйлуулгааршье һонирходоггүй байна. Эдэ бүхы дутуунуудые дары усадхажа, түл абалгада гол анхаралаа хандуулха саг тулаа.

Д. Дондупов.

МОДО БЭЛЭДХЭЛЭЙ СТАХАНОВСКА ҺАРА

Түсэбөө үлүүлэн дүүргэбэ

Шулуутайн леспромхоздо хүдэлмэрилдэг Мухаршэбэрэй аймагай Сутайн сомоной «Путь Ленина» колхозой бригадын (бригадирынь нүхэр Сучков) колхознигууд-сезоннигууд модо дүтэлүүлэн шэрэхэ түсэбөө 100 процент, шэрэжэ абаашаха түсэбөө 102 процент дүүргэжэ, агууехэ вождь Сталиндаа эльгээһэн бэшэг соо абаһан уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэбэ. Колхознигууд-сезоннигууд нүхэд Назаров, Шурыгин болон бусад стахановска ажалаараа суутай болонхой. Тэдэнэр үдэртөө нормоёо 130—150 процент дүүргэдэг байна.

Ч. Дашинимаев.

Эрийскэ леспромхозой коллектив модо бэлэдхэхэ сезонно түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэхэһээ гадна, түсэб дээрээ 20.000 кубометр модо отолхо, 15.000 кубометр шэрэжэ абаашаха уялга абаад, эршэмтэйгээр ажаллажа байна. Механизмуудай хүсые дүүрэнээр ашаглахын тулада эндэ хоёр халаанай хүдэлмэри эмхидхэгдээ.

Зураг дээрэ: өөрынгөө автомашинаар капитальна заһабаригүйгөөр 100.000 километр ябаха уялга абаһан эрхим шофёр М. Рудаков модо зөөжэ байна. Тэрэ хадаа үдэртөө 2 нормо дүүргэнэ.

М. Минеевэй фото.

Хоёр бригадын мүрысөөн

Закаменай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой нүхэр Дашиевай бригада Эрийскэ леспромхоздо хүдэлмэрилнэ. Тус бригада «ТЛ—3» маркын электролебёдкоор модо таллуулдаг юм. Бригадын бүхы 12 колхознигууд үдэр бүри үндэр бүтээсэтэйгээр хүдэлмэрилнэд.

Эдэ колхознигууд-сезоннигууд электролебёдкые һайнаар шудалжа шадаһанайнгаа ашаар тэрэнэй хүсые гүйсэдөөр ашаглана. Тэдэнэр барандаа өөһэд хоорондоо мүрысэнэд. Энэ бригада хадаа тэндэһээ холо бэшэ газарта хүдэлмэрилдэг мастер Вартаньяновай участогай коллективтэй мүрысэнэд. Тиигэжэ тус бригада модо таллуулха сезонно түсэбөө мартын 15-да дүүргээд, мүнөө түсэбһөө гадуур модо таллуулжа байна. Тиихэдээ, урда мэтэ үндэр бүтээсэтэйгээр ажалланад.

Бригадир Дашиевтай хөөрэлдэхэдэмнай, тэрэ ингэжэ хэлэбэ:

—Туйлаһан амжалтануудаараа бидэнэр һанаагаа амарнагүйбди. Бидэнэр коммунизмын асари ехэ барилгануудта модо ехээр үгэхые оролдонобди. Эдэ барилгануудта өөһэдынгөө хубитые оруулха гээшэ хэды ехэ зол бэ! Тиимэһээ сезоной эсэс хүрэтэр барандаа үлэжэ, ехэ хэмжээнэй модо таллуулхын түлөө хамаг бухы хүсэ шадалаа гаргаха байнабди.

Эндэһээ бидэнэр мастер Вартаньяновай хүтэлбэрилдэг участогта ерэбэбди. Эгээн түрүүлжэ «ПЭС—12—200» маркын электростанци хараабди. Эндэ хүдэлмэриин халуун үе ябажа байба.

Хүдэлмэришэн бүхэн өөрынгөө һуурие олонхой, хэхэ хэрэгээ мэдэнхэй байна. Электрохюрөөнүүд, «КТ—12» маркын тракторнууд, автомашинанууд, электролебёдконууд шадабаритай уран гарнуудаар гүйсэдөөр ашаглагдажа байна.

Тус участогта хүдэлмэринь поточно методээр табигданхай юм. Электрохюрөөнүүдээр унагаагдаһан бүдүүн бүдүүн модонуудые тэрэ дары «КТ—12» маркын тракторнуудаар таллуулжа, сорт сортоорнь илган отолһонойнгоо һүүлдэ автомашинануудаар зөөжэ, вагонуудта болон платформонуудта ашаалан, хэрэглэгшэдтэнь эльгээхын түлөө түргэ түргэнөөр ябуулна.

Мастер Вартаньяновай участок үдэрэйнгөө даалгабариие 10 процентээр үлүүлэн дүүргэһэн байгаа. Энэ показателиие мастер шамарлаһан хэбэртэй. «Үшөөл үндэр показатель хоёрдохи халаанһаа туйлажа эхилхэбди» гэжэ тэрэ мэдүүлнэ.

Ингэжэ, эршэтэйгээр ажалладаг патриодууд Эхэ орондоо элбэг ехэ модо үгэжэ, эсэгэ Сталинайнгаа урда абаһан уялгануудаа нэрэтэйгээр дүүргэжэ байна.

С. Данжеев.

БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ

...до бэлэдхэл дээрэ ажаллаха болзор һунаагдаа

... Союзай Министрнүүдэй ...тогтоолтой зохилдуулан, ...онуудай модо бэлэдхэхэ ...э абаашаха сезонно түргэлтые хангахын тулада ...ллес» трестын предприя... модо бэлэдхэлдэ ба шэ... мүнөө ябажа байһан кол...-сезоннигуудай тэндэ ...лхэ болзорые энэ оной ... 15 хүрэтэр һунааха гэ... ...ССР-эй Министрнүүдэй ...тообо.

...бэлэдхэлдэ ба шэрэлгэдэ байһан колхознигуудые сезоной эсэс хүрэтэр үлөөхэ ябадал хангахыень аймагуудай Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдэй түрүүлэгшэнэртэ дурадхагдаба. Энэ болзорой үнгэрһэнэй һүүлээр модо шэрэлгэдэ ба таллуулгада ябаһан моридые полевой хүдэлмэриин эхилтэр амаралтада табиха ябадал хангахыень аймсоведүүдэй гүйсэдкомуудай түрүүлэгшэнэрые БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет уялгалһан байна.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Ажахые хүтэлбэрилгын методые һайжаруулха

Иволгын партийна конференциһээ

Иволгын аймагай VII партийна конференци болобо. ВКП(б)-гэй айкомой секретарь нүхэр Цырендоржиев айкомой хүдэлмэри тухай тоосоото элидхэл хэбэ.

Элидхэлшэ ба үгэ хэлэгшэд партиин айкомой хүдэлмэридэ ба тэрэнэй хүтэлбэриин методтэ бии байһан ехэнүүд дутуунууд ба алдуунуудые элирүүлээ.

ВКП(б)-гэй айком хадаа тоосоото үе соо аймагайнгаа ажахын ба культурна байгуулалтые халирхайгаар хүтэлбэрилһэн байна. Аймагай ажахы, илангаяа малажал ехэ бэрхэшээлтэй хүндэ байдалда оронхой. Аймаг хадаа 1950 ондо малажалые хүгжөөхэ гүрэнэй түсэбые нэгэшье түрэлэй малаар дүүргээгүй. Малай ашаг шэмэ үгэлгэ тон бага байна. 1950 ондо тэжээлэй дутамаг ба харууһанай муу дээрэһээ адуу малынь олоор гарзалаа. Гадна, доторой хэрэгсэлдэ 4 мянга үлүүтэй мал гаргашалагдаа. Энэ жэлэй 2 һара соо олон мал үхэһэн байна. Март соо малай хоролто үргэлжэлһөөр. Орооной кампани хангалтагүйгөөр ябуулагдадаг дээрэһээ ехэ малнуудынь олоор һубайрна.

Тэжээлэй бата бэхи база байгуулха хэрэгтэ колхозуудай правленинүүд ба партийна эхин организацинууд анхарал багаар табина. Аймаг дотор герасимовска хүдэлөөн мартагданхай. Сабшалан уһалха хүдэлмэри ёһо тэдысэ хэгдэнэ. Гильбирын ба бусад уһабууриин системэнүүд заһабарилагданагүй. Үнгэрэгшэ жэлдэ үбһэ ногооной тон бага ургаса абтаа һэн. Үбэлэй эхиндэ аймагай адуу мал тэжээлээр оройдоо 38,5 процент хангагдаһан байгаа. Тиигэбэшье, аймагай колхозууд адуулганда найдаад, нэмэлтэ тэжээл бэлэдхэхэ хэмжээнүүдые эртэнһээ абаагүй. 1950 ондо малай байра бариха түсэб оройдоо 56 процент дүүргэгдээ.

Үбһэ тэжээлээр иимэ дутамаг байбашье, зарим колхозуудта тэжээл гамгүйгөөр гаргашалагдана. Үбһэеэ үрихэ ушар үзэгдэнэ. Жэшээлхэдэ, Молотовой нэрэмжэтэ колхоз 200 центнер үбһэ ба зеленко хажуу тээшэнь худалдаһан байна.

Аймагай колхозуудта тариаланжалые культурнаар эрхилхэ, түрүү агробиологическа наукын туйлалтануудые ба түрүүшүүлэй дүй дүршэл олоной дунда дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ шухала анхарал хандуулагданагүй. 1950 ондо ороoһото тарияанай ургаса га бүриин дунда зэргээр оройдоо 1,9 центнер болоһон байна. Мүнөөшье жэлэй хабарай тарилгада бэлэдхэл аймагай колхозуудта хангалтагүйгөөр ябуулагдана.

Аймагай ажахын иимэ хүндэ байдалда ороһоной гол шалтагаан юуб гэхэдэ, ВКП(б)-гэй айком хадаа колхозуудайнгаа байдалые гүнзэгыгөөр мэдэдэггүй, ажахые халирхайгаар хүтэлбэрилдэг, өөрынгөө хүдэлмэридэ партийна эхин организацинуудта түшэглэдэггүй, олониитэтэй барисаа багатай байна. Партийно-эмхидхэлэй ба партийно-политическэ хүдэлмэрине һайжаруулхын, ажахыгаа зүбөөр хүтэлбэрилхын орондо, партиин айком болбол советскэ ба ажахын органуудые бэеэрээ һолидог заншалтай. Айкомой хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд, секретарьнууд колхозуудаар ябахадаа партийна эхин организацинуудай хүдэлмэрине һонирходоггүй, тэдэндэ һайнаар туһалдаггүй юм. Гэбэшье, парторганизацинуудай хүдэлмэридэ ехэ дутагдалнууд бии. Олон парторганизацинуудта суглаанууд үсөөн үнгэргэгдэнэ. Тэдэ суглаанууд дээрэ партидоторой хүдэлмэриин, предприяти ба колхозуудай ажахын ба культурна байгуулалтын шухала асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэдэггүй, шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэл хэгдэдэггүй, юрэнхы шиидхэбэринүүд абтадаг байна. Жэшээлхэдэ, Маяковскиин, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозуудай ба бусад парторганизацинуудта тоосоото үе соо партийна суглаан оройдоо 2—6 дахин үнгэргэгдөө. Аймагай колхозуудта 20 партийна, 7 партийно-комсомольско группанууд байгуулагдаһан аад, олонхинь һулаар хүдэлмэрилнэ. Аймагай ажахын гол һалбари малажал дээрэ оройдоо 72 коммунистнууд гэхэ гү, али бүхы коммунистнууд-колхозниугуудай 33 процентнь хүдэлмэрилнэ.

Партийна эхин организацинуудай олонхинь предприяти ба колхозуудайнгаа ажал хүдэлмэридэ хүсэтэ нүлөө үзүүлжэ шаданагүй.

Хрущевой нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Михалев үгэ хэлэхэдээ, ВКП(б)-гэй айкомой хүтэлбэриин методые хурсаар шүүмжэлээ.

—ВКП(б)-гэй айком,—гэжэ тэрэ хэлэбэ, — аймагайнгаа колхозуудай экономикые мэдэнэгүй. Тиимэһээ аймагайнгаа ажахые тон халирхайгаар хүтэлбэрилнэ, колхозуудта бодото туһаламжа үзүүлнэгүй. Айкомой секретарьнууд, илангаяа нүхэр Цырендоржиев, түрүүлэгшэнэрэй тоосоое бюрогой заседани дээрэ шагнахадаа, тэдэндэ дутуунуудаа зайсуулха заамыень зааража үгэхын орондо, тэдэние миил хараадаг, захирдаг ябадал гаргадаг. Хүтэлбэриин иимэ метод һайн үрэ үгэдэггүй, хүдэлмэрилэгшэдэй үүсхэлые дээшэлүүлдэггүй байна.

—Манай аймагай,—гэжэ аймсоведэй гүйсэдкомой хүдөө ажахын таһагай главна агроном нүхэр Братущенко хэлэбэ, — ажахын талаар ехэ гээгдэлтэй байһанай шалтагаануудай нэгэн юуб гэхэдэ, партийна организацинууд ажахын гол асуудалнуудые гүнзэгыгөөр шиидхэдэггүй байна. ВКП(б)-гэй айком хадаа ажахын зорилгонуудые шиидхэлгэдэ партийна организацинуудай үүргые дээшэлүүлхын түлөө оролдоногүй.

—ВКП(б)-гэй айком, тэрэнэй бюро, партийна организацинууд,—гэжэ аймагай газетын редактор нүхэр Нагаслаев хэлэбэ, — аймагай ажалшадай дунда социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлхэ ябадалые хүтэлбэрилнэгүй. Мүн түрүүшүүлэй дүй дүршэл олониитын дунда дэлгэрүүлэгдэнэгүй. Хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй үүсхэл дэмжэгдэнэгүй.

Партийна дээдэ органуудай, өөһэдынгөө шиидхэбэринүүдэй гүйсэдхэлые ВКП(б)-гэй айкомой эмхидхэдэггүй ба хинадаггүй тухай Саянтын МТС-эй директор нүхэр Танхасаев хэлээ.

—ВКП(б)-гэй айком өөрынгөө хүтэлбэриин методые һаянай хубилгажа эхилээ, — гэжэ делегат нүхэр Бессонова хэлэбэ. — Энээнэй урда тээ партиин айком, тэрэнэй секретарь нүхэр Цырендоржиев советскэ ба ажахын органуудай орондонь хүдэлмэрилжэ, тэдэнэй үүсхэл ба харюусалгые доошолуулдаг байгаа. Жэшээлбэл, аймсоведэй гүйсэдком 1950 оной турша соо нэгэшье асуудал өөрынгөө үүсхэлээр шиидхээгүй, харин айкомһоо, Цырендоржиевһоо команда хүлеэгээд һуудаг байгаа. Мүн кадрнуудые хүмүүжүүлхэ ябадал һулаар табигданхай. Залуу хүдэлмэрилэгшэдые харюусалгатай тушаалда дэбжүүлхэдээ, туһалхабди гэжэ найдуулаад, ямаршье бодото туһаламжа үзүүлэнгүй, хожомынь тэрэнээ хүдэлмэриһөөнь гаргаха баатай болодог байнабди.

Делегадууд нүхэд Цыжибон, Астраханцев, Дашиев, Гармаев, Копылов гэгшэд партиин айкомой ба тэрэнэй таһагуудай хүдэлмэриин дутуунуудые хурсаар шүүмжэлнэ. Тэдэнэр хадаа аймагай ажалшадай дунда политическэ ба культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриин хангалтагүйгөөр ябуулагдадаг тухай, коммунистнуудай политическэ һуралсалые һайжаруулгада партийна эхин организацинууд һулаар туһалдаг, элидхэл лекцинүүдэй үсөөн уншагдадаг, бурят хэлэн дээрэ оройдоошье хэгдэдэггүй тухай тэмдэглэһэн байна.

ВКП(б)-гэй обкомой секретарь нүхэр Кашников дэлгэрэнгы үгэ хэлэжэ, айкомой хүдэлмэриин дутуунуудые элирүүлһэн ба саашанхи зорилгонуудые табяа.

Конференци хадаа партиин айкомой хүдэлмэрине хангалтагүй дээрэ тоолоод, дэлгэрэнгы тогтоол баталан абаа.

Удаань конференци хадаа ВКП(б)-гэй айкомой ба шалгалтын комиссиин шэнэ состав һунгаа.

* * *

ВКП(б)-гэй айкомой пленум боложо, партиин айкомой нэгэдэхи секретаряар нүхэр Д. Б. Цырендоржиев, секретарьнуудаар нүхэд А. В. Попов, Г. С. Одоев һунгагдаа.

ВЛКСМ-эй XV областной конференциин шиидхэбэрине шууд бэелүүлхэ

ВЛКСМ-эй Мухаршэбэрэй айкомой хоёрдохи пленум болобо. Пленум дээрэ комсомолой XV областной конференциин хүдэлмэриин дүнгүүд ба аймагай комсомольско организациин зорилгонууд тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдэбэ.

Эндэ аймагай комсомольско организациин хүдэлмэридэ бии байһан ехэнүүд дутуунууд элирүүлэгдээ. Комсомолой айкомой зарим гэшүүд тон һулаар хүдэлмэрилнэ. Айкомой бюро хадаа комсомольско эхин организацинуудые һулаар хүтэлбэрилнэ. Комсомолецуудай политическэ һуралсалда дутуунууд үзэгдэнэ. «Коммунизм» колхоздо комсомольско һуралсал хоёр һарын турша соо ябуулагдаагүй.

Колхозно түрүү залуушуул комсомолдо үсөөнөөр абтана. Зарим комсомольско организацинуудта гэшүүнэй түлөөһэ оруулалга удаашаруулагдана.

ВЛКСМ-эй айкомой бюро комсомольско эхин организацинуудые нэгэн янзаар, диференцированнэ бэшээр хүтэлбэрилнэ. Томодхогдоһон колхозуудай комсомольско организацинуудта онсо анхарал табигданагүй.

ВЛКСМ-эй айком болон комсомольско эхин организацинуудай секретарьнууд һайндуранай обществонуудай хүдэлмэрине һулаар хүтэлбэрилдэг байна. Айком ба тэрэнэй бюро залуу багшанарта багаар анхарал табина, тэдэние арад зоной дунда ябуулагдаха ниитэ-политическэ хүдэлмэридэ һулаар хабаадуулна. Залуушуулай дунда физкультурно-спортивна хүдэлмэри муугаар табигданхай.

Пленум хадаа комсомольско XV областной конференциин шиидхэбэрине бэелүүлхэ хэрэгтэ зорюулагдаһан дэлгэрэнгы шиидхэбэри гаргаа.

„АГИТАТОРАЙ БЛОКНОДОЙ" ЭЭЛЖЭЭТЭ НОМЕР

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой пропаганда ба агитациин таһагай «Агитаторай блокнодой» ээлжээтэ номер ород ба бурят-монгол хэлэн дээрэ хэблэгдэн гараба.

Энэ блокнот соо ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой IV пленум тухай материал оруулагданхай.

ЭМХИ ЗУРГААНАЙ ПАРТОРГАНИЗ…

Советскэ эмхи зургаануудай хүдэлмэрине һайжаруулгада тэндэхи партийна организациин ба коммунистнуудай үүргэ тон ехэ.

Эмхи зургаануудай партийна эхин организацинуудай партийно-политическэ хүдэлмэрине улам һайжаруулга—советскэ гүрэнэй аппарадай хүдэлмэрине саашадань бэхижүүлхэ шухала услови болоно.

БМАССР-эй финанснуудай Министерствын партийна эхин организаци эдэ харюусалгатай зорилгоёо зүбөөр ойлгодог ба тэрэнине амжалтатайгаар бэелүүлдэг байха юм. Энэ партийна организаци 22 коммунистнуудһаа бүридэнэ. Хүдэлмэреэ түсэбэй ёһоор ябуулдаг. Тэрэ түсэб соонь партидоторой, партийно-политическэ хүдэлмэриин асуудалнууд, мүн аппарадай хүдэлмэрине һайжаруулгатай холбоотой шухала асуудалнууд хараалагдадаг юм. Партийна суглаанууд ба бюрогой заседанинууд зохихо бэлэдхэлтэйгээр, хаһа саг соогоо үнгэргэгдэдэг. Тэндэнь олон янзын шухала асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэдэг байха юм. Жэшээлхэдэ, партидоторой хүдэлмэри тухай, коммунистнуудай политическэ һуралсал тухай, коллективэйнгээ хүдэлмэрилэгшэдэй дунда агитационно ба ниитэ-политическэ хүдэлмэри ябуулха тухай, ажалай жаяг заршам тухай, коммунистнуудай түрүү үүргэ тухай, партийна суглаануудай ба партийна дээдэ органуудай тогтоолнуудые бэелүүлхэ тухай, профсоюзай месткомой хүдэлмэри тухай ба бусад асуудалнуудые һүүлэй һарануудта зүбшэн хэлсэһэн байна. Партийна суглаан дээрэ асуудалнуудые зүбшэн хэлсэлгые бэлэдхэхэдэ партбюрогой гэшүүд, рядовой коммунистнууд, илангаяа залуу коммунистнууд хабаадуулагдадаг.

Суглаан дээрэ зүбшэхэ зүйлнүүдынь суглаанай болохоһоо 3—5 хоног урид коммунистнуудта танилсуулагдадаг. Партийна бүхы суглаануудынь коммунистнуудай эдэбхитэй хабаадалгатайгаар үнгэргэгдэдэг. Суглаанууд дээрэ тодо һонор шиидхэбэринүүд баталагдан абтадаг, тэдэнэй дүүргэлгые хангахын тулада партийна бюро эмхидхэлэй зохихо хүдэлмэри ябуулдаг байха юм. Суглаанай шиидхэбэринүүдэй ба коммунистнуудай шүүмжэлхы ажаглалтануудай болон дурадхалнуудай гүйсэдхэлгэ тухай партийна организациин секретарь ээлжээтэ суглаан дээрэ элидхэжэ үгэдэг заншалтай. Энэ хадаа партийна суглаануудай хүмүүжүүлхы үүргые дээшэлүүлдэг, парторганизациин хүдэлмэриин зорилгодоо хүрэхэ ябадалые хангадаг байна.

Коммунистнуудынь бултадаа партийна даалгабари дүүргэдэг. Эдэ даалгабаринуудаа коммунистнуудай ямараар дүүргэжэ байһанине партийна суглаан дээрэ тэдэнэй тоосоо шагнажа шалгадаг байха юм.

Бүхы коммунистнуудынь ба партийнабэшэ эдэбхитэдынь ямар нэгэн формын политическэ һуралсалда хабаадуулагданхай. «ВКП(б)-гэй түүхын Хуряангы курсые» шудалха кружогуудта 14 коммунистнууд, 3 партийнабэшэ
һурана. Партийнабэшэ 5
Ленинэй ба И. В. Стали
рафинуудые шудална.
нистнууд марксизм-ле
классигуудай зохёолнууд
даагаад шудалдаг байха
кружогуудайнь занятину
саг соогоо, идейно-полит
дэр хэмжээндэ үнгэр
хоног бүридэ научно-п
ба уласхоорондын байд
нүүдээр лекци уншагдад
советскэ экономикын,
дай ба гүрэнэй бюджедэй
нуудаар лекци ба эл
хэгдэдэг байха юм. Эдэ
элидхэлнүүдые үнгэргэл
нистерствын харюусалгат
мэрилэгшэд хабаадуулаг

Партийна организаци
18 агитаторнуудһаа
агитколлектив бии. Агита
тай хаһа саг соонь сем
үнгэргэгдэдэг, тэдэнэр мет
заабаринуудые абадаг ба
риингөө дүй дүршэлые
абалсадаг байха юм. Һу
кампанинуудай үедэ эдэ
нууд уялгануудаа амжалт
дүүргэһэн ба һунгалт
хойшо өөһэдынгөө хүд
һуларуулаагүй. Агитатор
хэд Котляр, Смирнов,
Маресинская ба бусад
эдэбхитэйгээр хүдэлмэри
ха юм.

Тус партийна организац
иөө эмхи зургаанай а
бэхижүүлхэ, ажалай ба
жаяг заршам һайжаруул
далнуудта ехэ анхарал ха
Жаяг заршам бэхижүүлхэ
шадай гомодол ба мэдүүл
хаһа саг соонь хаража ү
дэлмэрине һайжаруулха,
риин культура тухай асуу
партийна бюрогой заседа
партийна суглаанууд дээр
доо зүбшэн хэлсэгдэдэг.

Партийна бюро хадаа пр
га ба комсомольско орг
нуудай хүдэлмэрине саг
залан ударидадаг байха ю

Хүдэлмэрилэгшэдэйнь
1951 ондо газетэ, журн
захижа абадаг, коллектив
жэг наада ба кинокартин
харадаг байна.

Партийна организаци ха
ның газетын үүргые дээшэ
багабэшэ анхарал табина
газетэдэнь хүдэлмэриин түр
дүршэл харуулагдадаг, мүн
радай хүдэлмэриин дутуу
зүйлнүүд шүүмжэлэгдэдэг
юм.

Зүгөөр, «партийна орга
хүдэлмэридэ үшөө ехэнүүд
нууд бии. Тус организаци
эмхи зургаанайнгаа хүд
дутуу дунда зүйлнүүд ту
тийна дээдэ органуудта х
соонь мэдээсэнэгүй. Мүн
зэргэдэ шэнэ гэшүүдые
ябадал хангалтагүй бай

Эдэ дутуунуудаа з
хэмжээнүүдые тус партийн
низациин дары түргэн аба
һаниинь лабтай.

Б. Е…

ВКП(б)-гэй Улан-Уд
родской райкомой инст

ПАРТИИН IX СЪЕЗД

1920 оной мартын эсэстэ партиин IX съезд нээгдээ һэн. Энэ үедэ залуу Улаан Арми гражданска дайнай фронтнуудта шиидхэхы илалтануудые туйлаһан байна. Хүдэлмэришэд ба ажалша тарияашад большевигүүдэй партиин ударидалга доро ябажа, социалистическэ Эсэгэ ороноо гадаадын интервентнүүдһээ ба сагаангвардеецүүдһээ баатарлигаар хамгаалжа байгаа.

Колчагые ба Деникиние бута сохиһоной һүүлээр ами абаха бэеэ зуурын һамбаа болоо һэн.

Сагаангвардейскэ сэрэгүүд үй бута сохигдоод, интервенцинь бүтөөгүй һэн. Бүхы орон дотор Советскэ засагай бэхижэжэ байһые, мүн Советскэ республикада эсэргүү интервентнүүдэй дайнда Баруун Европа доторхи хүдэлмэришэдэй дураа гутаха ябадалай ургажа байһые империалистнууд хаража мэдэхэдээ, тэдэнэр Советскэ гүрэндэ ондоогоср хандадаг боложо эхилһэн байна. 1920 оной январьда Англи, Франци ба Итали болбол Советскэ Россида блокада хэлгээ болюулха баатай болоо һэн.

Зүгөөр, энэ хадаа Советскэ гүрэн болбол интервенцидэ эсэс табяа гэһэн удхатай бэшэ һэн. Империалистическэ Польшын зүгһөө добтолхын аюул үшөө үлөөд байгаа. Дальна Востогто, Закавказьеда ба Крымдэ байгаа интервентнүүд үшөө дууһан намнагдаагүй байһан юм. Тиимэһээ Соведүүдэй орон хадаа сагаан зуурын лэ ами абаха һамбаа абаба, һандаргагдаһан ажахыгаа һэргээн бодхоохо хэрэгтэ хүсэеэ ехээр зорюулһан байна. Парти хадаа ажахын асуудалые эрхилхэ аргатай болоо һэн.

Энээнтэй хамта, Ленин ба Сталин хадаа капиталистическэ хүреэлэлгэ тухай мартахагүйе, империалистическэ арьяатадай шэнэ добтолгонуудта харюу сохилто үгэхөөр бэлэн байхыень манай ороной ажалшадые уряалдаг һэн.

Партиин IX съезд дээрэ экономическа байгуулалта тухай, ажахын амгалан байгуулалтын зорилгонуудые шиидхэлгэдэ профсоюзуудай зорилго тухай, партиин эмхидхэлэй хүдэлмэри тухай асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдээ һэн.

Ленин болбол ВКП(б)-гэй ЦК-гэй хүдэлмэри тухай хэһэн элидхэл соогоо ба түгэсхэлэйнгөө үгэ соо интервентнүүдэй ба дотоодын контрреволюциин нэгэдэмэл хүсэнүүдые Советскэ Россин илаһан илалтануудые гүнзэгыгөөр шэнжэлэн харуулһан байна.

Ленин хадаа ажахын байгуулалтын зорилгонуудые үндэһэлэн харуулха зуураа, оронойнгоо экономикые ажахын единэ-түсэбөөр хүгжөөхэ шухала байһые онсолон тэмдэглээ һэн. Тиимэһээ «түрүүшын ээлжээндэ транспортые, түлишын хэрэгые, металлургиие хүгжөөхэ ябадал хараалһан ажахын единэ түсэб тухай асуудалда съезд дээрэ онсо анхарал хандуулагдаһан байна. Арадайнгаа бүхы ажахые электрификацилха тухай асуудал энэ түсэб соо гол һуури эзэлһэн байгаа, энээние Ленин «10—20 жэлэй агууехэ программа» гэжэ дэбжүүлэн табиһан юм» («ВКП(б)-гэй түүхын Хуряангы курс», Бурмонгиз, 1947, нюур 355).

Бүхы ороноо электрификацилга хадаа коммунизмын материально-техническэ гол үндэһэ һуури болоно гэжэ Ленин, Сталин һургадаг байха юм. «Коммунизм — энэ болбол советскэ засаг ба бүхы ороноо электрификацилга мүн» гэжэ агууехэ Ленин заадаг һэн. Ленинэй заабаринуудай үндэһэ һуури дээрэ ГОЭЛРО-гэй гайхамшагта түсэб зохёогдоһон ба мүнөө тэрэ түсэб холо үлүү гаратар дүүргэгдэһэн байха юм.

Электрификациин ленинскэ түсэб болбол манай оронине гээгдэнги, аграрна оронһоо түрүү, индустриальна гүрэн болголгын агууехэ программа байгаа.

Зүгөөр, ороноо электрификацилха асари ехэ зорилго шиидхэжэ эхилхын тулада нэн түрүүн арадай ажахын тон шухала һалбаринуудые һэргээн бодхоохо — зам харилсаа һайжаруулха, шулуу нүүрһэ бүри ехээр малтадаг болохо, машина бүтээлгые, хүдөө ажахые улам хүгжөөхэ хэрэгтэй байгаа. Парти хадаа ажахын эдэ зорилгонуудые эмхидхэхэ хэрэгтэ ажалшадые элсүүлэн зоригжуулһан байна.

Троцкий ба тэрэнэй тала баригшад болбол электрификациин ленинскэ түсэбтэ эсэргүүгээр тэмсэһэн, манай орон дотор социализм байгуулжа болохогүй гэжэ тоолодог байһан юм.

Партиин IX съезд капитулянтнуудай хорото һэдэлгэнүүдые эрид буруушаагаад, ленинскэ түсэбые һайшаан абаа һэн. Нүхэр Сталин болбол троцкистнуудай ба тэдэнэй тала баригшадай позициие эрид шангаар элишэлэн шүүмжэлээд, ГОЭЛРО-гэй ленинскэ түсэбые халуунаар дэмжэһэн ба энэ түсэбые дары бэелүүлжэ эхилхые дурадхаһан байха юм.

Съезд хадаа промышленностине һэргээн бодхоохын тулада индустриальна пролетариадые элсүүлхэ тухай, ажал хэхэ тухай, ажахыда нарин шанга централизаци хэхэ тухай, арадай ажахые һэргээн бодхоохо хүдэлмэридэ сэрэгэй частьнуудые хабаадуулха тухай ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тезисүүдые һайшаагаа һэн.

Большевигүүдэй парти хадаа ажахын ленинскэ түсэбые бэелүүлхын түлөө шэн зоригто тэмсэлдэ олон миллион ажалшадые зоригжуулан бодхооһон байна.

Советскэ арадай шэн зоригто ажалай ашаар ГОЭЛРО-гэй түсэб үшөө нэгэдэхи табанжэлэй һүүлдэ, 1932 ондо оло дахин үлүүлэн дүүргэгдээ һэн. Дайнай урда тээхи, удаадахи табанжэлнүүдэй үедэ, илангаяа дайнай хойтохи табанжэл соо СССР-эй арадай ажахы угаа ехээр урган хүгжөө, наука ба культурын талаар тон ехэ амжалтанууд туйлагдаа. Манай орон дотор ажалшадай материальна тэниглэн байдал хэлбэришэгүйгөөр һайжарна.

Асари ехэ гидроэлектростанцинуудые болон каналнуудые барилга хадаа ороноо электрификацилха, коммунизмын материально-техническэ база байгуулха тухай Ленин—Сталинай агууехэ идеянүүдые тон ехэ хэмжээтэйгээр бэелүүлгэ мүн. Коммунизмын агууехэ эдэ барилганууд болбол манай гүрэнэй диилдэшэгүй хүсэ шадалые, большевигүүдэй партиин, советскэ правительствын бэелүүлжэ байгаа эб найрамдалай гадаадын сталинска политикые эли тодоор гэршэлнэ.

Партиин IX съезд хадаа «демократическа централизм» гэдэг антипартийна группада хатуу сохилто үгэһэн байна. Энэ группа болбол промышленностьда директорнүүдэй нюурай харюусалгада ба нэгэн эхитэ хүтэлбэридэ эсэргүү үгэ хэлэһэн ба промышленностине хүтэлбэрилхэ ябадалда эхи захагүй «коллегиальностине» ба харюусалгагүйе хамгаалһан байгаа. Съезд болбол промышленностьда директорнүүдэй нюурай харюусалга ба нэгэн эхитэ хүтэлбэрине бүрин тогтоохо гэжэ шиидхэбэри соогоо тэмдэглэһэн байна.

Профсоюзууд хадаа коммунизмын һургуули, үргэн олониитэ зонине коммунистическээр хүмүүжүүлгын ба эмхидхэлгын һургуули мүн гэжэ съезд заагаа һэн. Профсоюзууд болбол коммунистическэ партиин хүтэлбэри доро хүдэлмэрилжэ, партиин нүлөөе олониитэ ажалшадай дунда дэлгэрүүлхэ ёһотой гэжэ съезд зааһан байна.

Эхэнэрнүүдэй дунда хэгдэхэ хүдэлмэри тухай зүбшэн хэлсэхэ зуураа, съезд болбол зохёон байгуулхы ажалда эхэнэрнүүдэй ээлхэ үүргые онсолон тэмдэглээд, ажалша эхэнэрнүүдэй дунда хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха хэрэгтэ анхарал хандуулһан байна.

Съезд болбол партиин эмхидхэлэй зорилгонуудые тодорхойлхо зуураа, партийна хүсэнүүдые ажахын тон шухала участогуудта зүбөөр хубаарилан табиха тухай тэмдэглээ һэн. Коммунистнууд хадаа ажалдаа үнэн сэхээр хандалгын эрхим жэшээ байха,
на организацинууд үйлэд
рэ хүдэлмэрилжэ байһан
нистнуудай хүдэлмэрине
байха ёһотой гэжэ съезд
люци соо бэшэгдэнхэй.

Партиин IX съезд хадаа
на пропагандада ехэ анхар
дуулһан, большевистскэ пр
да ба агитаци хэхэ
хэблэлэй ээлхэ үүргые
тэмдэглэһэн байна.

В. И. Ленинэй бүхы Зо
дые суглуулан хэблэх
РКП(б)-гэй IX съездын
шиидхэбэри ехэ удха
Бүхы дэлхэйн ажалшадай
мэргэн вождь В. И. Лени
хёолнуудһаа бүхы ороную
миллион түрүү хүнүүд
абадаг байһан ба абанаш
Ленинэй Зохёолнууд а
капиталистическэ дарла
лөөлхын түлөө тэмсэлдэ
хи эб найрамдалай, де
ба социализмын түлөө
коммунизмын илалтын т
сэлдэ хүсэтэ идейнэ зэбс
В. И. Ленинэй Зохёолну
бэдэхи хэблэл 35 томтой
хэлэн дээрэ хэблэгдэн
мүн манай ороной арад
сад хэлэнүүд дээрэ х
байна.

РКП(б)-гэй IX съезд
хэбэринүүд Ленин —
агууехэ партиин түүхэд
хуудаһан боложо ор
шиидхэбэринүүд социали
лөө советскэ арадай
гайхамшагта ехэ үүрг
Партиин IX съездын оло
нуудынь социализмһаа к
да дамжан орожо байга
шье үедэ шэнэ ехэ ила
түлөө тэмсэхэдэнь совет
хүсэтэ зэбсэг болоно.

Д. С…

...ска ГЭС-эй барилга дээрэ. Техникүүд-топографууд С. И. Татипашвили (зүүн гарһаа) ба А. А. Дарсавелидзе ...рай съёмко хэжэ байна. (ТАСС-эй фотохронико).

Бүгэдэарадай агуухэ хэрэг

...ай газар дайдын пюур ша... үндэһөөрнь хубилгаха, бай... шэнэдхэн байгуулха ...ска түсэбые бэелүүлэн, со... арад коммунизмын агуухэ ...ануудые угаа ехэ зоригжол... барижа эхилээ.

...нөө түсэбөөр хараалагдаһан ...нүүд хэдэн жэл үнгэрөөд бай... бодото бэеэрээ харагдаха ... Хүнгүй зэрлиг, хужарта ...талануудаар залуу ой модод, ...шугынууд шууян долгилхол. ...оруулха шииг нойто элбэг ...шэнгээһэн элһэн губинууд ...эмэ үрэжэлтэ таряалангууд ...хо юм. Хүсэ ехэтэ гол мүрэ... пароход ябадаг каналнуу... холбогдохо байна. Айхабтар ...Куйбышевска ба Сталинград... гидроэлектростанцинууд оло... городуудта, промышленна ...нүүдтэ ба тосхонуудта химда ...эй энерги үгэхэ. Хүнэй мэдэлдэ ...он байгаалиин хүсэнүүд хү... хүсэдөөр алба хэдэг болохо ...

...имэ айхабтар ехэ һанаашалга... гансал манай баатар-арад ...шадаха юм. Барилгынгаа да... ба темпээр социализмын ...капиталистическэ гүрэнүүдые ...шэгүй ехээр ахижа гараа.

...шээлхэдэ, Америкэдэ Св. Лав... гэжэ мүрэн дээрэ электро... барилга 16 жэл үргэлжэ... США-дэхи Колорадо мүрэн ...хи электростанци дүшэ гаран ...соо баригдажа байна. Сталин... ...ска ба Куйбышевска гидро... ...станцинууд хүсэ шадалайн ...талаар тэрэниие нэгэ хахад ...улүүлхэ ба 6—7 дахин тур... ...р баригдаха юм.

...анай социалистическэ индустри ...ехэ хүсэтэ техникэтэй байһа... харагдана.

...гэ иимэ тодо жэшээ абаад ... Пароход ябаха Волга-Дон... каналай барилга дээрэ бүхы ...ессүүдынь дүүрэн механизиро... ...дэнхэй, Уралмашзаводой гар... өөрөө ябадаг экскаватор бү... ...эндэ газар малтагша долоо ...ан хүнүүдэй ажалые һэлгэнэ.

...питалистическэ оронуудта шэ... ...водууд, фабриканууд ба элек... ...станцинуудые барилга болбол ...хэн бүлэг капиталистнууд — һужэрөөгшэдэй үшөө ехээр ...аха ба ажалшадые бүри ...мүлжэхэ ябадалда зорюулаг... Социалистическэ гүрэн дотор ...бтар томо электростанцинууд ...аналнуудые барилга манай ...ороной саашадаа һалбаран ...хэ тухай, ажалшадай ажана ...глэн байдалые хэлбэришэгүй... ...дээшэлүүлхэ тухай Советскэ ...тельствын ба коммунистичес... ...артиин анхарал оролдолгые ...тодоор харуулна.

...аггал манай областиин тер... ...ри дээрэ Сталинградска гидро... ...ростанци ба пароход ябаха ...-Донской канал мэтын иимэ ...агууехэ коммунистическэ ба... ...нуудай баригдажа эхилһэн... ...талинградецууд бидэнэр, гүн... ехээр омогорхонобди.

...линградска гидроузелые ба... ...— инженернэ талаараашье, ...эмжээгээрээшье орёо бэрхэ... барилга юм. Энэнь юун дээ... харагданаб гэхэдэ, жэшээл... гансахан эхин обьект дээрэнь ...иллион шахуу кубометр шорой ...гдаха, 52 миллионһоо дээшэ ...метр шорой арилгагдаха ба ...огдохо байна.

...нөө үлэр хүрэтэр Европодо ...ай томо барилга гэжэ тоолог... байгаа Днепрогэсэй барилга... миллион 80 мянган кубометр ...дэбисэгдэһэн байгаа, харин ...градска гидроузелай ганса... ...гол барилгануудта 6 миллион ...метр бетон хэрэгтэй болохо ...

...линградска гидростанци бол... манай Эхэ оронэй столица —Москвада, промышленна ба хара шоройтой центрнүүдэй районуудта: Сталинградска, Саратовскэ ба Астраханска областьнуудта электроэнерги үгэхэ байна. Заволжьеын ба Каспи шадарай үргэн ехэ хуурай газар дайдые уһалха ба уһажуулха ябадалые эмхидхэлгэдэ хоёр миллион киловатт-час электроэнерги ашаглагдахаа юм.

Манай оронние, илангаяа Куйбышевай, Саратовай, Сталинградай ба Астраханиин зонодо, ган гасуурай гэнтын ушаралнуудһаа хүсэд аршалха арга олгохо условинуудые байгуулха шухала байһаниие ажалшадай агуухэ вождьнор В. И. Ленин, И. В. Сталин нэгэнтэ бэшэ зааһан байна. Заволжьеые уһажуулга хадаа ган гасууртай хэхэ тэмсэлэй хараа дээрэһээ эгээн гол зүйл болоно гэжэ нүхэр Сталин ВКП(б)-гэй XVII съезд дээрэ хэлэһэн юм.

Уһажуулга ба уһалалга, мүн поли хамгаалха модото зурууд газарнуудые бии болголго хадаа Доодо Поволжьеын ехэ районуудай климадые хубилгаха ба тэдэниие угаа баян хизаар болгохо байна. Шэнэдхэн хубилгагдаһан газар дээрэ гансахан эрхим сортын шэнииисэ ургахаһаа гадна, мүн жэмэстэ садууд сэсэглэхэ, хлопогой плантацинууд ба виноградникууд ургаха юм.

Сталинградецууд бидэнэрэй байгуулха золтой хоёрдохи агуухэ барилгань — пароход ябаха Волго-Донской канал болоно. Тэрэ хадаа манай областиин территори дээгүүр бүрин гараха ба мүн ороной экономикын хүгжэлтэдэ имагта ехэ үүргэ дүүргэхэ юм. Тус канал 1952 оной хабарһаа хойшо ашаглалгада оруулагдаха байна.

Зуун километр утатай каналаар ябаһан суднонууд уһанай олон янзын шатануудые саг үргэлжэ үгсэхэ ушартай болохо юм. Эндэ элдэб янзын олон инженернэ барилганууд, тэрэ тоодо 13 шлюзүүд, 3 плотина ба томо томо насосно станцинууд баригдахаар хараалагдана.

Сталинградска гидроузелай ба Волго-Донской каналай барилгатай дашарамдан, городой ба бүхы областиин арадай ажахын хүгжэлтын үзэгдөө дуулдаагүй перспективэнүүд нээгдэнэ.

Сталинградска область болбол өөрынгөө районуудай үргэлжэдөө электрификацилгые богонихон болзор соо бэелүүлхэ аргатай болохо хэмжээтэй ехэ электроэнерги абаха юм. Волгые хүндэлэн плотина дээгүүр гараха түмэр зам Донбасс ба Хойто Кавказые Уралтай ба Дунда Азитай холбохо байна. Сталинград табан далайнуудай порт болохо юм. Энэ хадаа городой промышленностиие нилээд ехээр үргэдхэхэ ба шэнэ индустриальна центрнүүдые Камышиндэ, Фроловодо, Михайловкада, Медведицэдэ, Калачда, Ленинскдэ ба областиин бусад пунктнуудта байгуулха арга олгохо байна.

Герой-городые һэргээн бодхоохо ба бариха ябадал үшөө бүри түргөөр хэгдэхэ юм. 1949 ондо 90 мянган, 1950 ондо 123 мянган квадратна метр гэр байра баригдаһан байгаа һаа, энэ 1951 ондо Сталинградта 170—180 мянга шахуу квадратна метр гэр байра баригдаха байна. Городто культурно-ажабайдалай шэнэ эмхи зургаанууд, шэнэ садууд ба сэсэг ногоотой талмайнууд олошорхо юм. Областиин хүдөө ажахын урда эрхим һайн перспективэнүүд нээгдэнэ. Гансахан манай областиин колхозууд, совхозууд ба МТС-үүд 1913 ондо бүхы хаанта Россиин хүдөө ажахын ашагладаг байһанда орходоо 800 дахин ехэ электроэнерги ашагладаг болохо байна.

Айхабтар орёо ехэ уһалууриин системэ барилга, модото зурууд газарнуудые ба промышленна дуб ой модо бии болголго, Цимлянска ба Сталинградска нуурнуудые тогтоолго хадаа хизаарай мүнөөдэрэй шэг шарайе үндэһөөрнь хубилгаха байна. Уһа нуурнууд, каналнууд, уһалууриин системэ, гүрэнэй ба колхозно модото зурууд газарнууд, промышленна удхашанартай дуб модото ойнуудһаа бүрилдэһэн поли хамгаалгын системэ Котельниковскэ районһоо эхилээд, Сталинградаар дамжан, Старо-Полтавска район хүрэтэр үргэлжэдөө байгуулагдаха юм. Тэрэнэй утань 450, үргэниинь 100—150 километр зэргын байха. Аюулта хуурай һалхин иимэ хүсэ ехэтэ халхабшые дабан, манай полинуудта ба сабшалангуудта ерэжэ шадахагүй. Шииг нойтоор элбэг агаар хүдөө ажахын культурануудай хүгжэлтэдэ һайнаар нүлөөлхэ байна.

Областиин хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд ойрын жэлнүүдтэ орооһо таряанай жэл бүриин ургасые дүрбэ дахинһаа бага бэшээр дээшэлүүлхэ ёһотой. Эбэртэ бодо малай тоо толгойнь хоёр хахад дахин, хонидой тоо толгойнь—гурба дахин, гахай ба шубуунай тоо толгойнь — юһэ дахин олошорхо байна. Энэ жэлһээ эхилээд манай колхозууд ба совхозууд садуудые үргэдхэхэ, шэнэ томо виноградникуудые һуулгаха, хлопчатнигай, рисэй, бахчева ба овощной культурануудай ургасые нилээд ехэдхэхэ зэргэтэй юм.

Сталинградска областиин ажалшад партийна организацинуудай хүтэлбэри доро тус барилгын айхабтар ехэ программын шадаал һаа түргөөр бэелүүлэгдэхэ ябадалда хамаг бүхы хүсэеэ зорюулна. Сталинградска гидроэлектростанци ба пароход ябаха Волго-Донской канал бариха тухай СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолнуудые дүүргэхэ талаар областной партийна организациин зорилгонууд тухай асуудалые мэнэ һая партиин обкомой пленум зүбшэн хэлсээ.

Дзержинскиин нэрэмжэтэ суута тракторна заводой коллективэй үүсхэлээр Сталинградта ба областьда коммунизмын агууехэ барилгануудта туһаламжа үзүүлхэ гэһэн олониитын шэнэ патриотическа хүдэлөөн дэлгэржэ байна. Заводуудай ба фабрикануудай коллективүүд, колхозууд, олон янзын эмхи зургаанууд ба һургуулинууд коммунизмын айхабтар томо барилгануудые түргөөр бэелүүлхын түлөө тэмсэлдэ практическа хабаадалсаха ябадалые өөһэдынгөө уялга гэжэ тоолоно. Тэдэнэр барилгашадта түхеэрэлгэ, материалнууд ба зэр зэмсэгүүдые хэжэ үгэнэ, механизмууд ба автомашинануудые заһабарилгада туһална, тусгаар захилгануудые болзорһоонь урид дүүргэнэ. Хэдэн зуугаад агитаторнууд, элидхэлшэд, лекторнүүд хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэнэ, лекцинүүдые уншана. Артистнуудай бригаданууд, уранһайханай самодеятельностиин коллективүүд барилгашадта концертнүүдые харуулна. Коммунизмын агууехэ барилганууд үнэхөөрөө бүгэдэарадай хэрэг болоо.

Коммунистическэ партяар, нүхэр Сталинаар табигдаһан энэ айхабтар ехэ зорилгонуудые бэелүүлхэ хэрэгтэ бүхы өөрынгөө энерги, бүхы творческо хүсэ шадалаа үгэхэ ябадал советскэ хүн бүхэнһөө эрилдэнэ. Сталинградай ба Сталинградска областиин партийна ба партийнабэшэ большевигүүд эдэ зорилгонуудые нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэ байна.

И. Гришин,
ВКП(б)-гэй Сталинградска обкомой секретарь.

ЗЭДЫН АЙМАГТА

КОЛХОЗДО ҺУРАГШАДАЙ ТУҺАЛАМЖА

Мало-Нарынска эхин һургуулиин һурагшад колхоздо хабарай тарилгада бэлэдхэлгэдэнь туһалхын тула һаяхан воскресник эмхидхэбэ. Тэдэнэр багша Вторушинай хүтэлбэри доро Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо гаража, нэгэ үдэр 15 центнер шубуунай аргал, 8 центнер үнэһэ суглуулһан байна.

ИЗБАЧНУУДАЙ СЕМИНАР

Аймцентртэ избачуудай семинар һаяхан болобо. Тэдэнэр хабарай тарилгын үедэ ниитэ-агитационно ба уранһайханай самодеятельностиин хүдэлмэри һайжаруулха гэһэн асуудал зүбшэн хэлсээ. Мүн уласхоорондын байдал ба социалистическэ мүрысөөнэй хүгжэлтэ тухай лекцинүүдые шагнаа.

КОЛХОЗНО БАРИЛГА ХҮГЖӨӨХЫН ТҮЛӨӨ

«Улаан-Үшөөтэ» колхозой гэшүүд һаяхан болоһон хамтынгаа суглаан дээрэ Великолукска областиин Локиянска районой Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой барилгын бригадынхидай хандалгые зүбшэн хэлсэжэ, колхозно барилга хүгжөөхэ талаар аймагайнгаа бүхы колхозуудта хандаба. Тиин, тэдэнэр мартын 15-һаа барилгын модо бэлэдхэлгын стахановска һара эмхидхэбэ. Тэрэнь апрелиин 15 хүрэтэр үргэлжэлхэ юм. Мүнөө тэдэнэр 412 кубометр барилгын модо бэлэдхэжэ, 91 кубометрыень шэрээд байна.

ДУНДА ҺУРГУУЛИИНХИДАЙ КОНЦЕРТ

Доодо-Бургалтайн дунда һургуулиин багшанар ба һурагшад аймцентрын культурын байшанда национальна концерт харуулба. Һурагшад арадай инструментнүүд дээрэ бурят дуунуудай аялга наадаһан, бурят танца ба зүжэг харуулһан байна.

Петропавловкын ажалшад тус концертые ехэ һонирхолтойгоор хараа.

ХАБАРАЙ ТАРИЛГАДА БЭЛЭН

Үшөөтэйн МТС-эй хабарай тарилгада бэлэдхэлые гүрэнэй комисси шалгаба. Түсэбэй ёһоор заһабарилагдаха тракторнууд ба хүдөө ажахын машинанууд тарилгада бэлэн болонхой байжа, МТС тарилгада бэлэн болоо гэһэн сэгнэлтэ абаа. Мүнөө эртын борнойлолгые эхилхэеэ тракторнууд колхозуудта гаргагдажа байна.

НЭМЭЛТЭ ТЭЖЭЭЛ БЭЛЭДХЭНЭ

Петропавловка тосхоной ажалшад һаяхан воскресник эмхидхэжэ, аймагай колхозуудта нэмэлтэ тэжээл бэлэдхэжэ үгэбэ. Воскресингтэ хамта 87 хүн хабаадаа.

Чапаевай нэрэмжэтэ колхоздо 90 центнер солоомо, 150 центнер зелёнко суглуулагдаһан байна. Мүн Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо 80 центнер солоомо, бусад колхозуудта ехэхэн хэмжээнэй мүшэр, солоомо, зелёнко суглуулагдаа.

Эрхим хонишон

Мухаршэбэрэй аймагай Сутайн сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхозой хонишон нүхэр Цырендоржиев даажа абаһан 468 хони ямаадаа хоролтогүйгөөр, тобир тарганаар үбэлжүүлжэ байна. Үбһэ тэжээлээр дутамаг байбашье, тэрэ хадаа элбэг хагдатай үбэлэй бэлшээри шэлэн оложо, адуулгые шадамараар эмхидхэһэн байха юм. Тиимэһээ нилээд ехэ хэмжээнэй үбһэ арбилжа, түл абалгын үедэ ба нарай хурьгадта бардам хүрэхэ тэжээлтэй байна.

Э. Очиржапов.

Аршаан худалдадаг болохонь

Улан-Удэ ба Иркутск городуудта ажаһуудаг улад зон «Аршан» гэжэ Түнхэнэй курортын минеральна уһые ехээр хэрэглэдэг байна. Республикын Министрнүүдэй Совет энээниие хараадаа абажа, Түнхэнэй мельпищекомбинадай дэргэдэ тусгаар түхеэрэлгэ хэхэ, тэндэ энэ уһые хахад литрын шэлдэ юулээд аптекэнүүд ба магазинуудта худалдалга эмхидхэхыень БМАССР-эй эдеэ хоолой промышленностиин Министр нүхэр Красильниковые уялгалба.

Тус тогтоолой ёһоор, 1951 ондо хахад литрын 100 мянган шэл аршаан худалдагдаха юм.

Тарилгада бэлэдхэлые хурдадхаха

Баргажанай аймагай партийна активай суглаанһаа

Һаяхан Баргажанай аймагай партийна активай суглаан боложо, хабарай тарилгые үнгэргэхэ зорилгонууд тухай асуудал зүбшэн хэлсэбэ.

Аймагай олонхи колхозууд хабарай тарилгада хангалтагүйгөөр бэлэдхэжэ байна гэжэ суглаан тэмдэглээ. Зарим лэ колхозууд—Ворошиловай нэрэмжэтэ, «Большевик», Кировэй, Сталинай нэрэмжэтэ (Суво), Сталинай нэрэмжэтэ (Баргажан) ба Калининай нэрэмжэтэ колхозууд хүсэд хүрэхэ үрһэ хаагаа. Аймагай бусад колхозууд үрһөөр миил 40—70 процент хангагданхай.

Аймагай колхозууд аяар 10000 гаран центнер үрһэеэ кондицида хүргөөгүй байна. Тэрээнээ мүнөө хүрэтэр сэбэрлээдүй. Зарим колхозууд, тусхайлхада, XVIII партсъездын нэрэмжэтэ артель үрһэнэй таряа доторой хэрэгсэлдэ гаргашалһан байха юм. Рядовой үрһэ сортовой үрһөөр андалдаха ябадал эмхидхэгдээгүй.

Агротехническэ хэмжээ-ябуулганууд тон муугаар үнгэрэгдэнэ. Таряанай талмай дээрэ наг шэбхэ гаргаха түсэб миил 45 процент дүүргэгдээ. Уланай, Баянголой сомонуудай колхозууд энэ хүдэлмэриие илангаяа муугаар ябуулна. Тиихэдэ, Буденнын, Сталинай нэрэмжэтэ (Баргажанай сомон) ба Ленинэй нэрэмжэтэ (Уланай сомон) колхозууд наг шэбхэ шэрэлгые эхилээдүй байһаар. Үнэһэ ба шубуунай аргал суглуулха түсэбөө аймагай нэгэшье колхоз дүүргээгүй. Аймаг дотор 4 мянган гектар газарта саһан тогтоогдохо байһан аад, оройдоо 300 гектар талмай дээрэ тогтоогдоо.

Мүн плугууд болон бусад зэр зэмсэгүүдэй заһабарилгые миил 9 колхозууд дүүргэнхэй. Баргажанай сомоной колхозууд зэр зэмсэгүүдээ заһабарилжа эхилээдүй байна. Олонхи колхозуудай мори унаа шадал тамираар һула. Буденнын, Карл Марксын ба XVII партсъездын нэрэмжэтэ колхозуудай морид туранхай, амаралтада гаргагдажа һайн тэжээлдэ табигдаагүй байна.

Куйтунска МТС хабарай тарилгада муугаар бэлэдхээ. Тарилгын үедэ хэрэглэгдэхэ горючи, тоһодохо материалаар хүсэд хангагдаагүй. Тус МТС тракторнстнуудай ба прицепщигүүдэй кадрнуудаар дутамаг. Тиихэдэ договорно уялгануудай дүүргэлтэ тухай станциин дирекци колхознигуудай урда тоосоогүй.

Социалистическэ Ажалай Геройнуудай түрүү дүй дүршэл аймагай колхознигуудай дунда дэлгэрүүлэгдэнэгүй. Колхозуудай үндэр ургаса туйлаха хэрэгтэ хүдөө ажахын таһагай мэргэжэлтэд туһаламжа үзүүлнэгүй. Агротехническэ хэмжээ-ябуулгануудай дүүргэлтые агрономууд шалгадаггүй, дутуу дундануудыень оложо, саг дары усадхаха хэмжээнүүдые абадаггүй байна. Зарим колхозуудай парторганизацинууд хабарай тарилгада бэлэдхэлэй хүдэлмэриие шалгадаггүй, энэ асуудал зүбшэн хэлсэдэггүй байна.

Хабарай полевой хүдэлмэридэ бэлэдхэлые дары түгэсхэхэ, полинууд дээрээ шииг нойто ехээр тогтоожо, үндэр ургаса ургуулхын түлөө тэмсэхэ хэмжээнүүдые хараалһан шиидхэбэриие активай суглаан абаа.

Һайрамай уһа тогтооно

ПЕТРОПАВЛОВКА. (**Телефоноор абтаба**). «Улаан Үшөөтэй» колхозой луговод Яковлевай мелиоративна звено таряалангай полинууд ба сабшалангай газар дээрэ һайрамай уһа тогтоожо захалаа. Сабшалангайнь уһалагдаха участок 800 гектар юм. Энэ газараа ехэнхидээ Үшөөтэй голһоо уһалха байна. Тиимэһээ нүхэр Яковлевай звено мүнөө энэ голдо хаалта хэжэ эхилээ.

Гадна, тус звеногойхид һайрамай уһа полинууд ба сабшалангайнгаа газар дээрэ тогтоохын тулада хаалтануудые хэжэ ба бии байһан канава һубагуудые сэбэрлэжэ байна.

Сабшалангай газар үтэгжүүлхын тулада фермэ бүхэндэ участогуудые даалгажа үгэһэн байгаа. Энэ үбэлдөө фермэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд өөһэдынгөө участок бүхэндэ наг шэбхэ шэрээ. Мүнөө нүхэр Яковлевай хүтэлбэри доро фермын һаалишад һайрамай уһа тогтоожо эхилбэ.

Мүн Кировэй нэрэмжэтэ колхоз мелиоративна 2 звено эмхидхээ. Эдэ звенонууд 700 гектар сабшалангай газар, 250 гектар поли уһалха юм. Эдэнэр участогууд дээрээ мүнөө хүдэлмэрилжэ захалаа. Сабшалангайнгаа газар дээрэ 1025 ашаа наг шэбхэ гаргаа, хуушан һубаг канавануудаа сэбэрлэжэ байна. Хаалтануудые хэжэ, һайрамай уһа поли ба сабшалан дээрээ тогтооно.

Гэхэтэй хамта, шииг нойто тогтоолгые тоодоггүй хүтэлбэрилэгшэд бии. Гэгээтын сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Раднаев) хэдэн зуун гектар нэлэнхы ехэ таряанай полинуудтай, аймаг дотороо томо колхозуудай нэгэн юм. Хүдэлмэришэнөөршье дутагдалтай гэжэ болохогүй. Теэд, тус колхоз полинууд дээрээ шииг нойто тогтоохо гэжэ бүри оролдоогүй. Мүнөө саһан хайлажа, урдашоо. Агротехническэ хэмжээ-ябуулгын түсэбынь таһалдалда оробо. Плуг, борнойнууд болон зэмсэгүүдынь мүнөө хүрэтэр бэлэн болгогдоогүй, тарилгада ябаха моридынь илгагдажа, һайн эдеэлүүлгэндэ табигдаагүй байна. Полевой хүдэлмэриин түсэб табигдаагүй байһаар. Мүн сабшалангай газарта һайрамай уһа тогтоолго эндэ эхилээдүй байна.

Бүхы дутагдалнуудаа түргэнөөр усадхажа, тарилгада бэлэдхэл түргэнөөр түгэсхэхэ саг болоо.

М. Нимаев.

Газарта шииг нойто ехээр бария

Манай республикын сагай уларил ехэнхидээ хуурай байдаг. Жэл соо дунда зэргээр 250—300 милиметр бороо ородог байна. Энэ хадаа тон бага. Бороо орсходоо ехэнхидээ хаһа саг соогоо ородоггүй. Таряан ба ургасын һая ургажа байха үедэ, май, июнь һарануудта шииг нойтон угаа ехэ хэрэгтэй байдаг, теэд эгээл энэ үедэ бороо ородоггүй.

Республикын олонхи аймагуудай сагай уларилай өөрсэ илгаа юуб гэхэдэ, хабарай үедэ хуурай һалхин үлеэжэ, газарай шииг нойтые хатаажархидаг, тиимэһээ ургасын ургалга, хүгжэлгэдэ хэрэгтэй шииг нойтон дууһадаг байна.

Иимэ ганданги условитой байхадаа саһанай хайлаха үедэ шииг нойтыень поли ба сабшалан дээрээ ехээр тогтоохо гээшэ угаа ехэ удхашанартай. Таряанай тогтууритай ба үндэр ургаса, сабшалангай газарһаа ехэ үбһэ хуряалга ехэнхидээ шииг нойтонһоо дулдыдана.

Үнгэрэгшэ жэлдэ энэ хүдэлмэриие һайнаар ябуулһан колхозууд үндэр ургаса хуряаһан байна. Жэшээнь, Заиграйн аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой луговодуудай звено (даагшань нүхэр Тютрина) 30 гектар сабшалангай газарта һайрамай уһа тогтоожо, гектар бүхэнһөө 12 центнер үбһэ хуряаһан байха юм. Һайрамай уһа тогтоогдоогүй талмайһаа га бүриин миил 5—7 центнер үбһэ хуряагаа һэн.

Кабанскын аймагай Твороговско сельсоведэй Кировэй нэрэмжэтэ колхозой нүхэр Бабинцевай бригада уһалһан 60 гектар таряанай полиһоо гектар бүхэндэй 14 центнер, уһалагдаагүй полинуудһаа гектарай 6,93 центнер таряа хуряаһан байгаа. Мүн энэ аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой таряанажалай бригада һайрамай уһа тогтооһон 50 гектар полиһоо га бүриин 15 центнер шэниисэ, бусад талмайн гектар бүхэнһөө 8,6 центнер таряа хуряагаа һэн. Иимэ жэшээнүүд үнгэрэгшэ жэлдэ олон байгаа.

Манай республикын олонхи аймагуудта мүнөө үбэл саһан ехээр ороо. Мүнөө саһан хайлажа байна. Тиимэһээ аймагуудай хүдөө ажахын таһагууд, тэдэнэй мелиоративна хүдэлмэрилэгшэд ба колхозууд энэ хэрэгтэ бүхы анхаралаа хандуулха ёһотой. Һайрамай уһые полинууд ба сабшалангай газар дээрэ дууһынь тогтоожо абаха шухала.

Теэд, республикын зарим колхозууд энэ шухала хэрэгые тооногүй. Заиграйн аймагай «Улаан Эрхирик» колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Санжиев) һайрамай уһа тогтоолгоор ямаршье хүдэлмэри хэнэгүй.

Республикын колхозууд һайрамай уһа ехээр тогтоожо, сабшалан ба таряалангаа уһалха зорилготой.

В. Козлов, БМАССР-эй хүдөө ажахын Министерствын уһанай ажахын Управлениин начальник.

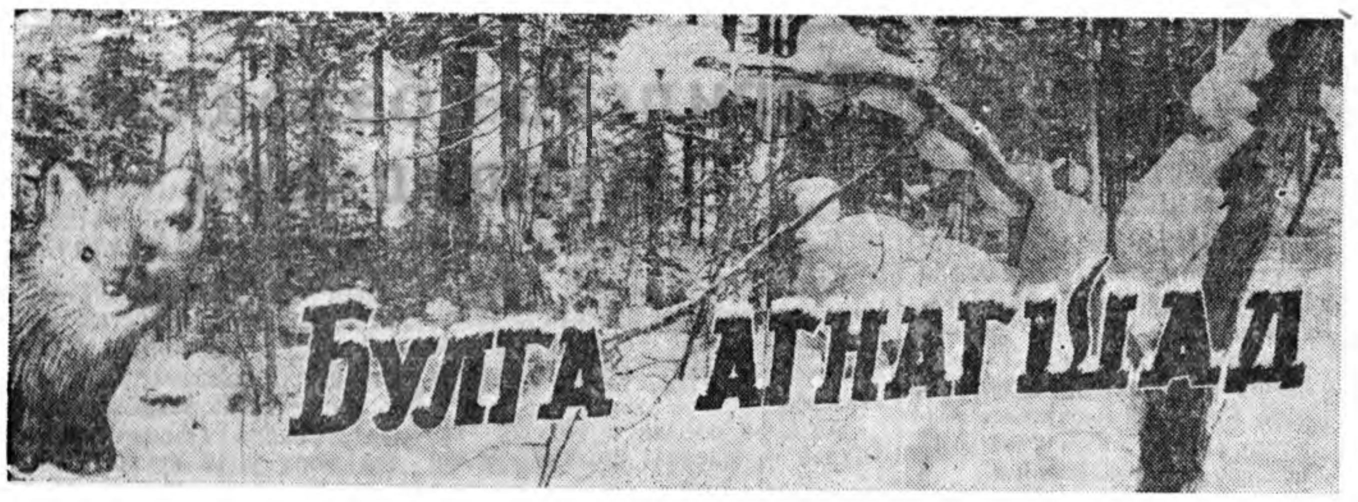

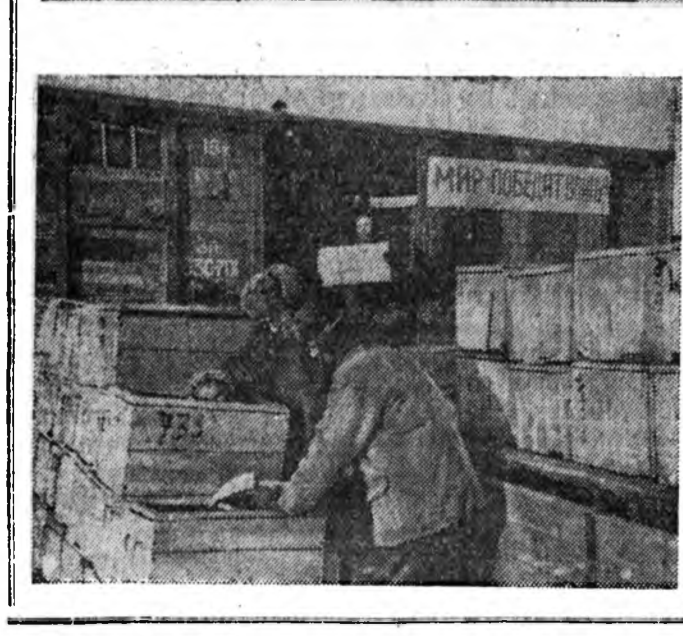

Бурят-Монголдо агнуури хадаа шухала удхашанартай болонхой. Республикын ой тайга үнэтэ ангуудаараа суурхадаг. Эндэ булган, хэрмэн, һолонго, шэлүүһэн, үнэгэн болон бусад олон ангууд байдаг. Эдээн сооһоо эгээл үнэтэ арһатай ан гэхэдэ, хара булган болоно. Тэрэнэй анхан үдэжэ байһан газарынь Байкалай зүүн-хойто эрьеые дүхэриглэһэн Баргажанай үндэр хада уулануud юм.

Хаанта засагай үедэ энэ ан тон гамгүйгөөр хюдагдадаг байгаа. Имагтал Советскэ засагай тогтоһоор эндэ булга алалга хоригдожо, 5000 гаран квадратна километр талмай дээрэ гүрэнэй заповедник байгуулагдаһанхай.

Булган хуша модотой, орьёл торьёл шулуугаар баян үндэр хадада байралха дуратай, шубуунай ба жэжэхэн ангуудай мяхаар, хушын һамараар ба жэмэсүүдээр хооллодог байна.

Баргажанай заповеднигһээ булгануудые барижа, республикын ондоо аймагуудай ой тайгануудта табижа эхилэгдэһээр үни болоо. Булгануудай түрүүшын парти Хамар дабаанай шэлэнүүдтэ табигдаһан байна. Мүнөө тэндэ булганууд нилээд олон болоһон байха юм.

Булгануудые Сибиринн бусад областьнуудта нютагжуулха хүдэлмэри 1950 онһоо эхилэнхэй. Агнууриин Выдринскэ ажахын олон ангуушад энэ хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа байна.

Түмэрзамшан Семен Терехов сүлөөтэй сагтаа агнуурида гарадаг. Үнгэрһэн жэлэй сезон соо 26 булга амидыгаар барижа тушаагаа. Терехов хадаа булга барилгын дүршэлые һайнаар шудалһан ба шэнэ түхэлэй занга зохёоһон байна. Мүнөө республикын олон ангуушад нүхэр Тереховтэй уулзажа, тэрэнэй баян дүй дүршэлтэй танилсадаг байна.

Нүхэр Терехов Зүүн-Сибириин түмэр замай «Переемная» станциин начальнигаар 20 жэлдэ хүдэлмэрилжэ байна. Энэ үе соо тэрэнэй хүтэлбэрилдэг станциин коллектив отделени дотороо түрүү зэргэдэ хододоо ябадаг.

Кабанскын аймагай «Утулак» селогой хуушанай ангуушан Иннокентий Шумаков агнажа эхилһэн сагһаа хойшо 47 баабгай, 100 гаран хандагай ба буга алаһан юм. Тэд, тэрэ хадаа булга амидыгаар барилгада дүршэл багатай байгаад, суута булгашан Тереховтэй уулзажа, агнууриинь дүршэлтэй танилсахаяа ерээ.

Ангуушад үглөөгүүр эртэ ойдо гараа. Үдэшэ болохын урда тээ Аранка гэжэ нохойнь булганай мүртэ орожо, тэрэниие шулуун доро намнан оруулаа. Ангуушад сеткээ табижа, нэгэ хэдыхэн болоод байхада үнэтэ ангые бариһан байна. (1-дэхи зураг).

Нүхэр Тереховэй гарта 26-дахи булган оронхой. Булган тэрэнэй гарһаа мултаран ошохоёо тэгүүлнэ. (2-дохи зураг).

Мүнөө Бурят-Монголой АССР Эхэ ороноо Баргажанай үнэтэ булгаар хангадаг рассадник болонхой. 3-дахи зураг дээрэ: холын нютагуудта эльгээгдэхэ булгануудтай клеткэнүүд вагонуудта ашаалагдажа байна.

М. Минеевэй фото-очерк.

ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ ПАКТЫН ТҮЛӨӨ!

Чехословацка ба венгерскэ залуушуулай суглаан

ПРАГА, мартын 27. (ТАСС). Залуушуулай бүхэдэлхэйн неделиин хүндэлэлдэ чехословацка ба венгерскэ залуушуулай суглаан эб найрамдал хамгаалха ябадалда зорюулагдан Комарно городто болобо. Залуушуулай Бүхэдэлхэйн федерациин түлөөлэгшэ суглаанда хабаадагшадые амаршалаа.

Чехословакиин залуушуулай Союзай түрүүлэгшын орлогшо Эрнест Сикора суглаан дээрэ үгэ хэлэбэ. Энэ уулзалга хадаа эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ венгерскэ ба чехословацка залуушуулай нэгэдэлые улам бэхижүүлхэ байна гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ. Хоёр арадуудай хани барисаан эбдэршэгүй. Бидэнэр ниитэ хэрэгэй түлөө—социализмын ба эб найрамдалай хэрэгэй түлөө тэмсэнэбди. Бидэнэр Ленин—Сталинай илагдашагүй туг доро ябанабди. Социализм байгуулжа байгаа манай залуу үетэн энэ тугта хододоо үнэн ябаха гэжэ Сикора хэлээ.

Венгриин ажалша залуушуулай союзай ЦК-гэй секретарь Дьердь Вархеди венгерскэ залуушуулай үмэнэһөө үгэ хэлэбэ. Чехословацка ба венгерскэ залуушуул нэгэ замаар нигта хани холбоотой ябана гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ.

Тус суглаан резолюци абаа. Чехословакиин ба Венгриин залуушуул эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй хандалгые бүрин дэмжэнэ гэжэ резолюци соонь хэлэгдэнэ.

ГЕРМАНИИЕ РЕМИЛИТАРИЗАЦИЛГАДА ЭСЭРГҮҮ ХҮДЭЛМЭРИШЭДЭЙ ЕВРОПЕЙСКЭ КОНФЕРЕНЦИ ДЭЭРЭ

Европын ажалшадта хандаһан уряа

БЕРЛИН, мартын 26. (ТАСС). Германиие ремилитаризацилгада эсэргүү хүдэлмэришэдэй европейскэ конференци Европын ажалшадта иимэ уряатайгаар хандаба:

«Европын ажалшад!

Дэлхэйн хоёрдохи дайнай һандаргалганууд бидэнэй нюдэндэ харагдаһаар байхадань, энэ дайнай аюулнууд бидэнэй һанаанда тодо хэбээрээ байхадань, дэлхэйн гурбадахи дайн бэлэдхэгдэжэ байна.

Баруун Германида ба Баруун Берлиндэ немецкэ заводууд дахин сэрэгэй предприятинууд болгогдожо байна. Нацистнууд өөһэдынгөө тушаалнуудые дахин эзэлнэ. Крупп сүлөөдэ гаргагдаа, немецкэ арми дахин байгуулагдажа байна. Дай үүдхэгшэ американска этэгээдүүдэй хүтэлбэри доро Германиие ремилитаризацилга хадаа дайнда сэхэ бэлэдхэл мүн.

Германиин ажалшад, танай орониие дахин зэбсэглэлгэдэ эсэргүү единэ фронтоор тэмсэгты!

Шэнэ дайнай гаргашануудые бэедээ даахые таанар хүсэнэгүй бэзэт. Олон жэлэй үгырэл хооһорол ба гасалан зоболонгой һүүлээр дахин тогтоһон эб найрамдал хангахые таанар бусад оронуудай ажалшадтай хамтадаа хүсэнэт.

Европын ажалшад! Танай политическэ ба шажанай үзэл бодолой ямаршье байгаа һаа, таанар Германиие ремилитаризацилгада эсэргүү хүдэлөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадаха байхат гэжэ этигэнэбди.

Мүнөөнэй условинуудта, тэмсэлэй таарамжатай бүхы формонууд: суглаануудые эмхидхэлгэ, гар табилга, правительствонуудта уряатайгаар хандалга, тэмсэл нэгэдүүлгын комитедүүдые байгуулга гэхэ мэтые национальна, мүн уласхоорондын хэмжээндэ ашагтай.

Эрэгтэй, эмэгтэй хүдэлмэришэд! Шэнээр зэбсэглэлгэдэ эсэргүү танай хамтын тэмсэлээр лэ Европодо эб найрамдал туйлажа болохо байна.

Энэ агууехэ тэмсэлдэ бүхы үнэн ба һайн сэдьхэлтэ хүнүүд таанартай хамта ябана. Эб найрамдалда дуратай, единэ ба демократическа Германи байгуулхые эриһэн немецкэ арадта хамтадаа бүхы хүсөөрөө туһалаял.

Ремилитаризацилгада эсэргүү тэмсэлдэ немецкэ ажалшадай нэгэдэл мандаха болтогой!

Бүхы оронуудай ажалшадай уласхоорондын хани барисаан мандаха болтогой!

Берлин. 1951 оной мартын 25».

Германиие ремилитаризацилгада эсэргүү хүдэлмэришэдэй европейскэ конференци дүрбэн державануудай гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй орлогшонорой даб дээрэхи зүблөөндэ телеграмма эльгээбэ

БЕРЛИН, мартын 26 (ТАСС). Германиие ремилитаризацилгада эсэргүү хүдэлмэришэдэй европейскэ конференци дүрбэн державануудай гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй орлогшонорой даб дээрэхи зүблөөндэ иимэ телеграмма эльгээбэ: «Германиие ремилитаризацилгада эсэргүү хүдэлмэришэдэй европейскэ конференци 1951 оной мартын 23-һаа 25 хүрэтэр болобо. Тус конференци хадаа элдэб янзын үзэл бодолтой хүдэлмэришэдые нэгэдүүлнэ. Австриһаа, Бельгиһээ, Болгариһаа, Великобританиһаа, Венгриһээ, Германска демократическа республикаһаа, Голландиһаа, Даниһаа, Берлинэй демократическа секторһээ, Берлинэй баруун секторнүүдһээ, Испаниһаа, Италиһаа, Польшоһоо, Румыниһаа, СССР-һээ, Триестһээ, Германиин федеральна республикаһаа (Баруун Германи), Финляндиһаа, Франциһаа, Чехословакиһаа һунгагдаһан 900 гаран делегадууд конференцидэ хабаадаба.

Европын бүхы оронуудай предприятинууд ба профсоюзна организацинуудһаа 17 мянган амаршалганууды конференци абаа.

Хүдэлмэришэдэй европейскэ конференци болбол европейскэ бүхы оронуудай ажалшадай эб найрамдал тээшэ эрмэлзэһэн бата дура хүсэлые мэдүүлнэ, Баруун Германиие ремилитаризацилха ябадал Ялтинска ба Потсдамска хэлсээнүүдтэй зохилдуулан болюулхые эринэ.

Германиие ремилитаризацилгада эсэргүү хүдэлмэришэдэй европейскэ конференци болбол Германиие демилитаризацилха тухай асуудалые гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй Соведэй зүблэхэ зүйлдэ түрүүшын ээлжээндэ оруулха гэһэн гуйлтатайгаар, Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай, Америкын Холбоото Штадуудай, Нэгэдэмэл Королевствын ба Французска республикын зүгһөө мүнөө Парижда зүблөө хэжэ байгаа гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй орлогшонорто хандана».

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

Арадай армиин Главна командованиин мэдээсэлнүүд

ПХЕНЬЯН, мартын 27. (ТАСС). Фронтын бүхы участогууд дээрэ Арадай армиин частьнууд Хитадай һайндуратантай хамтадаа ябажа, дайсанда эсэргүү шэрүүн шанга байлдаануудые хэжэ үргэлжэлөөд, тэрэнэй амиды хүсэндэ ба техникэдэ ехэ гээлтэ хоролтонуудые ушаруулаа гэжэ Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командовани мүнөөдэр мэдээсэбэ.

Фронтын центральна участок дээрэ Арадай армиин частьнууд мартын 21-һээ 24 хүрэтэрхи дүрбэн үдэр соо болоһон байлдаануудта дайсанай 3 мянга гаран солдадууд ба офицернүүдые, тэрэ тоодо 1000 гаран американска солдадууд ба офицернүүдые алаһан, шархатуулһан байна.

ПХЕНЬЯН, мартын 28. (ТАСС). Бүхы фронтнууд дээрэ Арадай армиин частьнууд Хитадай һайндуратанай отрядуудтай хамтадаа ябажа, дайсанда эсэргүү шанга байлдаануудые хэнэ гэжэ Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командовани мартын 28-да мэдээсэбэ.

Баруун эрьеын райондо Сеулһаа хойгуур шэрүүн шанга байлдаанууд болобо. Эдэ байлдаануудта Арадай армиин частьнууд дайсанай амиды хүсэндэ ба техникэдэ ехэ гээлтэ хоролтонуудые ушаруулжа байна.

Арадай армиин частьнууд дайсанай 2 самолёдые буудажа унагааа.

Зүүн эрье шадар дайсанай эсминец шэнгээгдэбэ.

Уода Иранда онсо байдал соносхогдоо

СТАМБУЛ, мартын 27. (ТАСС). Тегеранһаа мэдээсэһэнэй ёһоор нефть олзоборилгын ехэ центр — Абадан городые оруулалсаад, англо-иранска нефтяной компаниин байдаг 7 һуурин газарнуудта сэрэгэй байдал тогтоохо тухай Иранай министрнүүдэй Соведэй шиидхэбэри үсэгэлдэр үдэшэ толилогдоо.

Передвижной театр хүдөө гараба

Бурят-Монголой гүрэнэй передвижной драматическа театр Сэлэнгын аймагаар ябажа, тэндэхи ажалшадта зүжэг наада харуулжа ерээ. Тус театр мартын 26-да Хориин, Яруунын, Хэжэнгын аймагуудаар гастрольдо гараба.

Театрын репертуар соо «Тайшаагай ташуур» (пьесэнь Х. Н. Намсараевай, табигшань режиссер Миронов), «Залинта аадар» (пьесэнь ородой агууехэ драматург А. Н. Островскиин, табигшань П. Николаев), «Булагай эхиндэ» (пьесэнь Н. Г. Балданогой, табигшань Б. Вампилов) гэһэн томонууд спектакльнууд оролсоно. Мүн нэгэ акттай пьесэнүүдые ород ба бурят хэлэн дээрэ табиха юм. Ород хэлэн дээрэ табигдаха программадань «Һарата һүни», «Эб найрамдалда зорюулагдаһан эстафетэнүүд», «Амгалан тайбан ангелнууд»; бурят хэлэн дээрэ гараха программадань «Шухала телеграмма», «Бидэ илахабди», «Холын гүүртэдэ» гэжэ пьесэнүүд оролсоно.

РСФСР-эй габьяата артистнууд Н. Гендунова, Ч. Генинов ба А. Ильин, БМАССР-эй габьяата артистнууд Б. Вампилов, Б. Ринчино гэгшэд спектакльнуудта гол рольнуудые наадаха юм.

Театрые РСФСР-эй искусствонуудай габьяата ажал-ябуулагша, драматург Намжил Гармаевич Балдано хүтэлбэрилнэ.

Д. Цыренжапов, Ж. Пагбаин.

Улан-Удын бурят дунда һургуулида

МАТЕМАТИЧЕСКА ОЛИМПИАДА

Тус һургуулида предметнэ ба бусад кружогууд эмхидхэгдэнхэй. Һаяхан математическа кружок олимпиада үнгэргэжэ, тэрээндэ 20 гаран һурагшад хабаадаһан байна.

9-дэхи классай һурагша Д. Цыбикова үгтэһэн задачануудые шадабаритай бэрхээр, түргэнөөр бсдожо, 1-хи һуури эзэлээ. Һургуулиин дирекци тэрэниие Н. Г. Чернышевскиин шэлэгдэмэл зохёолнуудаар шагнаа. Түрүү һууринуудые эзэлһэн һурагшад — М. Ешиев И. В. Сталинай зохёолнуудаар, П. Тархаев А. С. Пушкинай зохёолнуудаар ба Л. Базаров Павленкын «Жаргал» гэһэн романаар шагнагдаһан байна.

ШАТАРАЙ ТУРНИР

№ 20 ба бурят дунда һургуулинуудай хоорондо спортивна мүрысөөнүүд үнгэргэгдэнэ. Тус һургуулинуудай эрхим шатаршадай турнир һаяхан болоо. Бурят дунда һургуулиин һурагшад Тархаев, Гинеев, Маланов гэгшэд һайнаар наадажа, түрүү һуури эзэлээ.

ДИАФИЛЬМ ХАРУУЛНА

Физическэ кабинет соогоо һурагшад элдэб диафильмнүүдые харана. «Сэсэгтэ Грузи», «Кутузов», «Гансаардаһан парус сайбалзана» гэжэ ба бусад фильмнүүд һүүлэй үедэ харуулагдаа.

ГАЗЕТЭНҮҮДЫЕ ЗАХИНА

Һургуулиин ахалагша класс бүхэн газетэнүүдые захина. 10-дахи «Б» класс «Комсомольская правда», «Бурят-Монгольская правда», «Бурят-Монголой үнэн» газетэнүүдые абана. **С. Ангабаев.**

Багшанарай семинарнууд болоо

Бичурын аймагай эхин һургуулинуудай багшанарай кустовой зүблөөнүүд һаяхан боложо дүүрэв. Зүблөөнүүдтэ хабаадагшад методическа элидхэлнүүдые шагнаһан ба хүдэлмэриингөө дүй дүршэлые андалдан абалсаһан байна.

Тус зүблөөнэй һүүлээр классуудай хүтэлбэрилэгшэдэй семинарнууд куст бүхэндэ үнгэргэгдөө. Һурагшадые идейно-политическээр хүмүүжүүлгэ ба классай хүтэлбэрилэгшын зорилго, һурагшадай ойлгосые ба жаяг заршам муутай байһан шалтагааниие шэнжэлэлгэ, эдэ дутагдалнуудые усадхаха арганууд болон бусад темэнүүдээр лекци, элидхэлнүүдые тэдэнэр ехэ анхаралтайгаар шагнаһан байна. Шэбэртын, Окино-Ключевскойн кустнуудта семинарнууд иланганая һайн үнгэргэгдөө.

Ф. Степанов.

Библиотекарьнуудай семинар

Улан-Удэ городой библиотекэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй семинар Горькиин нэрэмжэтэ республиканска библиотекэдэ һаяхан болоо. «Хүүгэдэй номуудай неделиие» ямараар үнгэргэжэ байһан тухай асуудал тэдэнэр зүбшэн хэлсээ Городской хүүгэдэй библиотекые даагша нүхэр Баскакова тус неделиие хэр зэргээр үнгэргэжэ байһан тухайгаа дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгөө. Удаань семинарта хабаадагшад дүй дүршэлөө андалдан абалсаа.

Д. Жарков.

СОВЕТСКО-ВЕНГЕ[РСКЭ] ХУДАЛДАА НАЙМА[АНАЙ] ХЭЛСЭЭНҮҮД ТУШ[ААЛ]

1951 ондо хоорондоо ... дые андалдан абалсаха ... токол СССР-эй Гадаадын ... наймаанай Министерствын ... герскэ арадай республикын ... даа наймаанай делегацин ... до амжалтатайгаар дүүрэ... сээнүүдэй ашаар, энэ оной ... 19-дэ баталагдаа.

Протокол хадаа 1951 ... СССР-эй ба Венгерскэ ара... публикын хоорондохи ... эрьесые 1950 онтой сасуу... лээд ехээр дээшэлүүлхэ ... раална.

Болгарида Стали[най] нэрэмжэтэ водохрани[лище] баригдажа бай[на]

Болгариин столица Софи... шондо томо водохранили... гурбан гидроэлектростанци ... ха хүдэлмэри ябуулагдажа ... жэлһээр. Тус водохрани... болгарска арадай хани ... агууехэ И. В. Сталинай ... нэрлэгдэхэ байна.

Барилгын хүдэлмэридэ ... нютагуудай хэдэн зуун ... һайн дураараа хабаадалса... рилгын гол объектын—газар... гуур гараһан туннелиин ... 5,5 километр юм. Водохр... шиин уһан энэ туннель ... урдан «Пасаред» гэжэ ... ригдаха электростанцида ... байна.

Искыр мүрэнэй уһые ... туйлай ехэ водохранили... болгохо плотинын барилга ...

Шатараар дэлхэйн тү[рүү] һуури эзэлхын тү[лөө]

М. БОТВИННИК— Д. БРОНШТЕЙНЭЙ матч

Мартын 28-да Советскэ А... Центральна байшангай кон... зал соо матчын 6-дахи парти ... дагдажа дүүрэв. Ботвинник ... һонирхолтойгоор наадалгаа ... жэлүүлэн, Бронштейнэй бага... гын бүлюуе үгы хэбэ. Хараа... дагша хоёр хүбүүгээ удаа ... үгэһэн мүртөө, өөрынгөө ... нуудые нилээд эдэбхитэй бол... байна.

Тэнсэхэ позицитай болоод ... хадаа, Бронштейн ехэ алдуу ... Дэлхэйн чемпионой простой ... хэһэн харюунь Бронштейниие ... хын аргагүй байдалда ору... Хараар наадагшын хүбүүдэй ... ниинь тон түргэнөөр ябажа, ... болоо.

57-дохи ябадалай һүүлээр Б... штейн шүүгдэбэ.

Матчын тоо 3:3.

Эхэнэрнүүдэй 1951 оно[й] шатарай чемпионат болохонь

СССР-эй Министрнүүдэй С... дэй дэргэдэхи физическэ ку... ра ба спортын хэрэгүүдые эрх... Комитет шатараар СССР-эй ... рүү һуури эзэлхэ эхэнэр... дэй финальна турнирай со... баталба. Оронойн тон бэрхэ н... даг 18 шатарша эхэнэрнүүд ... нирта хабаадалсахань.

Хабаадагшадай составта — ... хэйн чемпион, спортын мастер ... Руденко (Ленинград), СССР ... чемпион, спортын мастер Е. Б... ва (Москва), спортын мастер ... Белова (Ленинград), О. Руб... (Москва) ба хахад финальна ... рысөөнүүдтэ илагшад Е. Б... (Ленинград), Л. Вольперт (Ле... град), З. Горина (Свердловск), ... Гурфинкель (Ростов-Дон), К. ... рыкина (Ленинград), О. Игна... ва (Москва), Л. Коган (Киев), ... Крейзберг (Москва), Е. Мал... (Киев), С. Подвойная (Моск...) О. Семенова (Ленинград), ... Страндстрем (Москва), Т. ... новская (Свердловск), В. Ч... (Москва) гэгшэд бии.

Финальна турнирые апре... 7-һоо май 6 хүрэтэр Киевтэ ... гэргэхөөр шиидхэгдээ. (ТАСС).

Харюусалгата редак[тор] Б. А. ОЧИРО[В].

МҮНӨӨДЭР КИНО, ТЕАТРНУУД[ТА]

ОПЕРО БА БАЛЕДЭЙ ТЕАТР[ТА] «Фауст» (20 часта).

ДРАМАТИЧЕСКА ТЕАТРТА—«... уһанай нююса» (11 часһаа), «Н... цы» (11 часһаа, 20 часһаа).

Кинотеатр «ПРОГРЕСС»—«Ба... зун» (16, 18, 20, 22, часуудһаа).

Кинотеатр «ЭРДЭМ» —«Зүр... лоон» (11 ба 13 часуудһаа). ... бригада» (15, 17, 19, 21 часуу...).

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина 26. Телефоны редакции: редактора—2?, заместителя редактора—7-85, отв. секретаря 3-23. Отделов: партийной жизни, культуры и быта—4-52, сельскохозяйственного и промышленности—6-84, мест информации и писем—6-84. Для междугородных переговоров—16.

Н—03562. Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 1...